

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Spolupráce obcí v regionu

Municipal Cooperation in the Region

Student: Natálie Konečná

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Natálie Konečná**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Spolupráce obcí v regionu**
Municipal Cooperation in the Region
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Obce a jejich spolupráce v dobrovolných svazcích obcí
 3. Analýza spolupráce obcí v regionu
 4. Zhodnocení spolupráce obcí
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 80-251-20-9.
KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 232 s. ISBN 978-80-87284-44-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohu č. 1, danou mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

Dne: 6. 5. 2016

Podpis: *Naděžda Konečná*

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. OBCE A JEJICH SPOLUPRÁCE V DOBROVOLNÝCH SVAZCÍCH.....	7
2.1 Postavení a funkce obcí	7
2.2 Charakteristika meziobecní spolupráce	8
2.2.1 Spolupráce v mezinárodním kontextu	10
2.2.2 Spolupráce na národní úrovni	12
2.3 Dobrovolné svazky obcí	19
3. ANALÝZA SPOLUPRÁCE OBCÍ V REGIONU.....	23
3.1 Spolupráce obcí v Moravskoslezském kraji	23
3.1.1 Mezinárodní spolupráce obcí.....	24
3.1.2 Národní spolupráce obcí	26
3.1.3 Regionální spolupráce obcí v kraji	27
3.1.4 Spolupráce obcí Slezské brány v rámci kraje	34
3.2 Region Slezská brána.....	35
4. ZHODNOCENÍ SPOLUPRÁCE OBCÍ.....	40
4.1 Hospodaření Regionu Slezská brána	40
4.2 Činnost svazku.....	46
5. ZÁVĚR.....	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
SEZNAM ZKRATEK	55
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Spolupráce ve všech oblastech lidského života usnadňuje dosažení cílů. Jinak tomu není ani u spolupráce obcí. Stejně tak jako každý z nás má právo na svobodné rozhodnutí, také obec rozhoduje v souladu s principy demokracie. Obec představuje základní územní samosprávnou jednotku, která je tvořena společenstvím občanů a hranici území. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů umožňuje obcím při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Předmětem bakalářské práce jsou formy spolupráce, které obce mohou využít při snaze dosáhnout stanovených cílů. Kromě spolupráce vycházející ze zákona o obcích, tedy dobrovolné svazky obcí, jsou v bakalářské práci uvedeny i další formy spolupráci, které obce mohou využít.

Cílem bakalářské práce je vymezit formy spoluprací obcí a zhodnotit přínos, který přináší obcím v dobrovolném svazku obcí Region Slezská brána.

Pro dosažení cíle bakalářské práce jsou zmapovány různé formy spolupráce, které existují a jejich následné využití v praxi. Práce vychází z platné legislativy především ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, z odborné literatury a mimo jiné také z internetových stránek věnujících se této problematice. Zhodnocení přínosu členství je ukázáno na hospodaření dobrovolného svazku obcí Slezská brána v letech 2007 – 2014. Toto časové období je vybráno záměrně. Jelikož spolupráce je v současnosti fenoménem v oblasti regionální politiky, lze kromě dotací ze státního rozpočtu získat také finanční prostředky z fondů Evropské unie. Z důvodu, že finanční prostředky z programového období 2007 – 2013 bylo možno čerpat i v roce 2014, je v bakalářské práci uvedeno hospodaření dobrovolného svazku obcí (DSO) Slezská brána za celé období 2007 – 2014.

Bakalářská práce je strukturována do pěti kapitol. První kapitolu tvoří Úvod. Druhá kapitola se zabývá čistě teoretickou stránkou spolupráce. Vychází zejména z odborné literatury a ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Vymezuje postavení a funkce obcí v České republice. Zákon obcím určuje starost o blaho svých občanů, z toho vyplývá jejich povinnost zabezpečovat jejich zájmy. Dále se věnuje rozdělení forem spolupráce, jak je popisuje odborná literatura. Druhá kapitola se rovněž zabývá statistickými údaji o spolupráci v podobě dobrovolných svazků obcí v České republice. Údaje vychází z informací uvedených na portálu Ministerstva financí (ARIS – Registr RARIS).

Třetí kapitola propojuje teorii uvedenou ve druhé kapitole s praktickou stránkou. Jsou zde analyzovány formy spolupráce v regionu. V této kapitole pojmem region rozumíme Moravskoslezský kraj. V rámci kraje jsou uvedeny formy spolupráce, které se na území realizují. Pozornost je dále věnována DSO Regionu Slezská brána. Region je zde stručně charakterizován, jsou definovány základní cíle a organizační struktura. SWOT analýza uvádí silné a slabé stránky regionu. Uvádíme srovnání místní akční skupiny Region Slezská brána a dobrovolného svazku působícího ve stejném zájmovém území.

Čtvrtá kapitola se soustředí na zhodnocení spolupráce a přínos, který lze očekávat. Tato část je zaměřena na posouzení náročnosti spolupráce pro jednotlivé obce. Pomocí rozpočtů Regionu Slezská brána je uvedeno jeho hospodaření v letech 2007 až 2014. K zhodnocení přínosů, které přináší členským obcím působení ve svazku, slouží projekty Regionu.

Stěžejní poznatky bakalářské práce jsou shrnuty v závěru.

2. OBCE A JEJICH SPOLUPRÁCE V DOBROVOLNÝCH SVAZCÍCH

Obec je považována za základní územní samosprávný celek. Vzhledem k probíhající decentralizaci kompetencí se postavení obce stává významnější. Obec je právně vymezena třemi základními znaky – územím, občany a působností. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů rozlišujeme obce, které nejsou městy, městyse, města v závislosti na počtu obyvatel, dále obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, statutární města a hlavní město Praha. K 31. 12. 2014 je v České republice evidováno 6 253 obcí, 393 obcí s pověřeným obecním úřadem a 205 obcí s rozšířenou působností.

2.1 Postavení a funkce obcí

Obec vykonává samostatnou působnost, to znamená, že se o své záležitosti stará sama. Rozsah této působnosti může ovlivnit pouze zákon. Obce jako společenství občanů má právo samostatně rozhodovat ve věcech územní samosprávy. Pokud dojde ke svěřeni výkonu státní správy obci, jedná se o tzv. přenesenou působnost. Tuto působnost vykonávají orgány obcí a jsou pod kontrolou státní správy, od roku 2001 některé oblasti případně kontrolují krajské úřady.

Rozhodující pro obce je plnění samosprávy v rámci samostatné působnosti. Obec je veřejnoprávní korporací, jedná se tedy o společenství občanů s trvalým pobytem a firem se sídlem v dané působnosti obce. Zákon obcím svěřuje zabezpečování záležitostí v zájmu občanů a subjektů veřejné správy. Z toho vyplývá, že obce jsou reprezentanty veřejných a občanských zájmů. Dále pečují o sociálně – ekonomický rozvoj svého území. V jejich působnosti je zabezpečování veřejných statků, vytváření vhodných podmínek pro sociální péči, uspokojování potřeb v oblasti bydlení, ochrana životního prostředí, dopravní dostupnost, rozvoj kulturního života, informovanost občanů apod. V rámci zřizování neziskových organizací pro své občany může zabezpečovat veřejné služby. Tyto neziskové organizace mohou být soukromoprávní, nebo mohou být zakládány i spolu s jinými obcemi pro společné zabezpečování veřejných statků. Obce mají svou právní subjektivitu, jsou samostatným ekonomickým subjektem, tzv. právnickou osobou. To znamená, že vstupují do smluvních vztahů např. při zadávání veřejných zakázek. Vystupují pod svým vlastním jménem a za své jednání nesou právní odpovědnost. Obce jsou rovněž vlastníky majetku, se kterým nakládají podle svého uvážení. Mezi další pravomoci patří schvalování územního plánu obce, určení směru dlouhodobého ekonomického růstu. Obce také mohou zakládat obecní podniky

a vkládat majetek do společných podniků. V mezích zákona jsou obce nositeli veřejné moci, v praxi to znamená, že jednak mají pravomoc zřídit obecní policii a dále upravovat veřejné záležitosti obecně závaznými vyhláškami, které musí být v souladu s platnými zákony České republiky. Pod pojmem finanční suverenita se skrývá částečná finanční nezávislost na státu. Obce hospodaří podle vlastního rozpočtu a jsou odpovědné za efektivní alokaci finančních prostředků. Dalším charakteristickým rysem samosprávy je, že obce mohou být členy různých forem sdružení obcí. Jedním takový příkladem jsou dobrovolné svazky obcí (DSO). Kromě již zmíněných činností probíhá v každé obci kontrola, účetní audit a přezkum hospodaření.

Dále k přenesené působnosti obcí v ČR. Míra jednotlivých působností se liší v závislosti na kategorii, do které daná obec patří. Může se jednat o obec s rozšířenou působností (ORP), nebo o obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Přenesenou působnost upravuje především zákon o obcích, dále pak řada dalších zvláštních zákonů. Je vykonávána obecním úřadem a jedná se například o vedení evidence obyvatel – matrika, dále pak vydávání stavebních povolení, živnostenských oprávnění, občanských průkazů, cestovních pasů apod. Na základě uzavření veřejnoprávní smlouvy vykonává obecní úřad v rámci přenesené působnosti některé činnosti i pro další okolní obce. Tato smlouva musí být uzavřena se souhlasem krajského úřadu. K obcím řadíme i hlavní město Praha, ale na něj se nevztahuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, ale zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.¹

2.2 Charakteristika meziobecní spolupráce

Existuje řada partnerství různého typu. Pojem partnerství představuje možnost efektivně společně řešit cíle a problémy se subjekty na různé úrovni. Za hlavní důvod vzniku spolupráce je považován fakt, že společně dosáhnout cíle bývá snazší než o splnění usilovat sám. Partnerství mohou vznikat jako účelová spojení, kdy doba trvání spolupráce je spojena se splněním konkrétního cíle. Jiná spolupráce může mít dlouhodobý charakter, a to ze dvou důvodů. Jedním je dlouhodobý cíl a aktivity, druhým pak na základě pozitivních zkušeností přeměna z krátké spolupráce na dlouhodobou. Charakter a význam se liší podle cílů, které jsou důvodem vzniku těchto partnerství. Vznik partnerství může být iniciován shora, kdy se jedná o součást vládní strategie, anebo častěji ze zdola, na základě zájmů jednotlivých aktérů. Dosažení podnikatelských záměrů, podpora ekonomiky v oblasti, naplňování specifických místních potřeb, ochrana životního prostředí, nabídka kulturních služeb, řešení

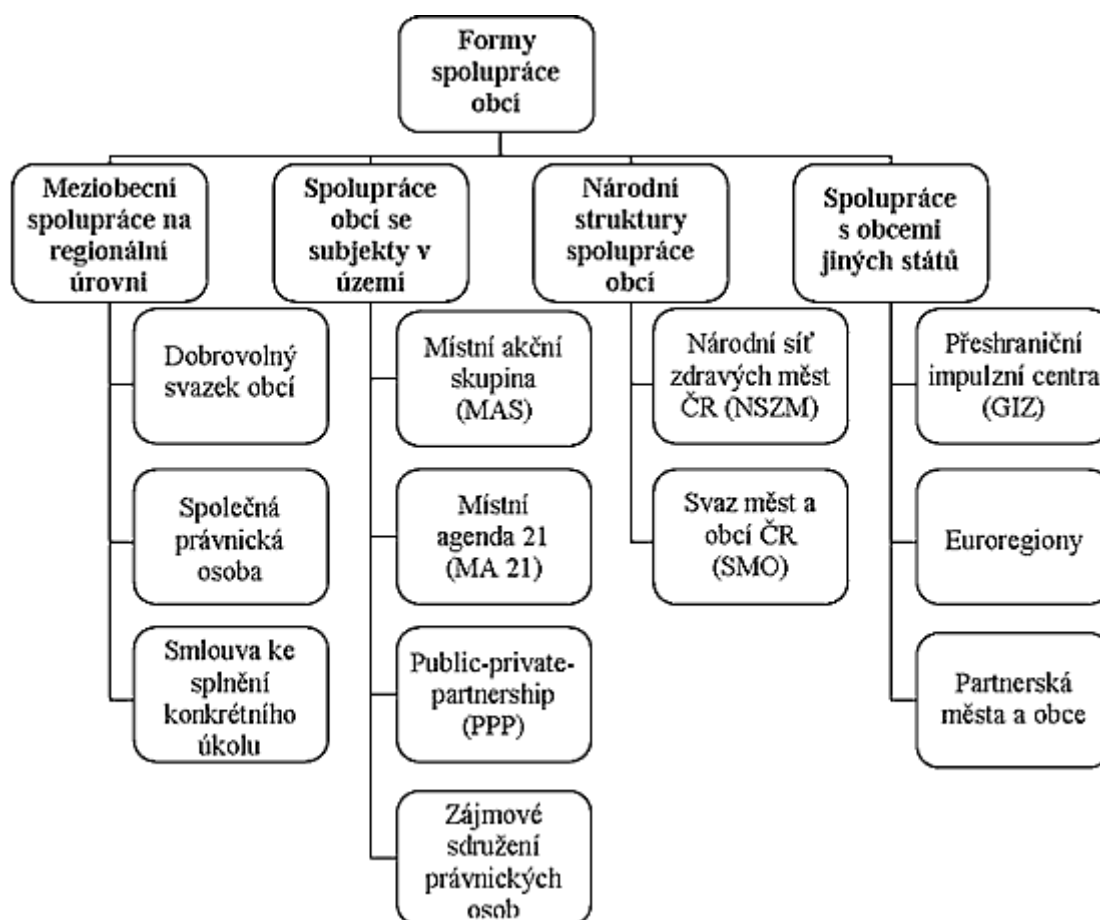
¹ Peková (2011)

sociálních otázek – péče o občany, to je jen malý výčet možných záměrů. Tak jako je velká rozmanitost cílů, které si jednotlivé obce a regiony kladou, je pro jejich dosažení nutné volit různé druhy spolupráce. Partnerství můžeme rozdělit podle aktérů zapojených do spolupráce, nebo dle úrovně řízení. Partnery, kteří do vzájemných svazků vstupují, mohou být složky státní správy, instituce nebo organizace územní samosprávy, neziskové organizace, občané či podnikatelský sektor. Na základě úrovně řízení spolupráce hovoříme o mezinárodní, národní, regionální nebo lokální spolupráci. Dělení spolupráce se liší v závislosti na jednotlivých autorech. V publikaci *Finance územní samosprávy* Peková (2011) uvádí rozdělení forem spolupráce, jak je zobrazeno v tabulce obr. 2.1 *Formy spolupráce obcí ČR*. Podle schématu na obr. 2.1 se řídí i Galvasová (2007), která dělí partnerství takto: meziobecní spolupráci na regionální úrovni, spolupráci obcí se subjekty v regionu, národní struktury spolupráce a spolupráce s obcemi jiných států. Schéma slouží pouze jako ukázka nejednotnosti v dělení spolupráce. Dále v textu se bude vycházet z rozdělení spolupráce, jak ho chápe Khendriche Trhlínová (2014), tedy mezinárodní, národní a regionální spolupráce. Kromě těchto tří úrovní spolupráce existují i partnerství vytvářená na lokální úrovni, tedy na úrovni obcí. Sem patří spolupráce obcí se soukromým sektorem a nevládními neziskovými organizacemi.

„Přestože je obecně partnerství považováno za významný prvek moderní veřejné správy, které umožní spojit ekonomické a demokratické potřeby veřejného sektoru, a za důležitý aspekt rozvoje obcí, měst a regionů, není tvorba ani rozvíjení partnerství v současnosti dostatečně podpořeno ani legislativní, ani metodickou podporou tak, jak je tomu v jiných vyspělých zemích. I přesto můžeme zaznamenat intenzivní integrační procesy, které přispívají ke vzniku i rozvíjení různých forem spolupráce.“²

² Khendriche Trhlínová (2014, s. 138)

Obr. 2.1 Formy spolupráce obcí ČR

Zdroj: Deník veřejné správy. Formy spolupráce obcí. [online]. Převzato.

Schéma znázorňuje základní formy spolupráce, které je možné v rámci platné legislativy realizovat. Forem a možností jak spolupracovat je více. Pro zmapování dostupných forem spolupráce je zde zvolena literatura Khendriche Trhlínová (2014), která se na spolupráci dívá z hlediska území.

2.2.1 Spolupráce v mezinárodním kontextu

V souvislosti s růstem světových integračních procesů vzniká řada forem spolupráce v rámci mezinárodních možností. V důsledku složitosti projektů věnujících se spolupráci v mezinárodním kontextu jsou v textu uvedeny čtyři nejvyužívanější formy partnerství. Mezi ně patří nadnárodní spolupráce, regionální, přeshraniční a mezinárodní spolupráce územních samospráv. Záměrem regionálních spolupráce je sdružování vyspělých a méně vyspělých regionů a jejich následná výměna informací a zkušeností. Jedná se o spolupráci na úrovni krajů jako vyšších územně správních celků.

Nadnárodní spolupráce

V rámci nadnárodních programů dochází k posílení evropské dimenze lokálního a regionálního rozvoje a spolupráce v oblasti územního rozvoje. Jedná se o specifické programy Evropského regionálního rozvojového fondu typu Střední Evropa, Alpské oblasti, Jihovýchodní Evropa, Baltský region a další. Aktuálně se zaměřují na konkurenceschopnost celého evropského regionu a dosažení strategických cílů Evropy 2020. Mezi hlavní podporované aktivity patří zejména vytváření a udržování dopravních spojení a dopravní dostupnosti, strategie pro odpadové hospodářství, životní prostředí, řízení povodňových rizik, udržitelný rozvoj městských regionů, podpora pro rozvíjení spolupráce mezi městy a péče o kulturní dědictví.

Nadnárodní spolupráce EU je rozdělena do třinácti zón dle územní příslušnosti. Česká republika se řadí do zóny Střední Evropy. Aktivitu zaměřenou na rozvoj partnerství můžeme realizovat s partnery z Polska, Slovenska, Rakouska, části Německa, Slovinska, části Itálie a z části Ukrajiny. Mezi aktuální projekty realizované v rámci spolupráce patří např. projekt revitalizace městských nábřeží, do kterých se zapojily města Brno a Plzeň. V projektu zaměřeném na bezpečnost cyklistické dopravy spolupracují Uherské Hradiště a Pardubice. Část Prahy – Praha 11 se zapojila do projektu podpory snižování energetické spotřeby a emisí CO₂. Euroregion Silva Nortica je zapojen v projektu zvyšování kvality života v malých městech.

Přeshraniční spolupráce

První zmínka o přeshraniční spolupráci v Evropě je z padesátých a šedesátých let minulého století. Jedná se o přímou sousedskou spolupráci regionálních a místních struktur v příhraničních oblastech. Formálně se jedná o euroregionální sdružení – EUROREGIO, evropská seskupení pro územní spolupráci – ESUS a přeshraniční impulzní centra – PIC. Do přeshraniční spolupráce vstupují obce a města, školy, podnikatelské subjekty, neziskové organizace, kulturní instituce a zájmová sdružení. Hlavním důvodem vzniku přeshraniční spolupráce je snižovat negativní dopady hranic – administrativní, fyzické a mentální bariéry. Příhraniční oblasti jsou charakteristické několika společnými znaky, většinou se jedná o periferní oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti, nedostatečnou dopravní infrastrukturou, málo rozvinutými sociálními službami. Spolupráce tak může významně přispět k řešení těchto problémů. V České republice je v současnosti třináct euroregionálních sdružení – Nisa, Labe, Krušnohoří, Egrensis, Šumava, Silva Nortica, Pomoraví, Bílé Karpaty, Beskydy, Těšínské

Slezsko, Silesia, Praděd, Glacensis. Každý z těchto euroregionů má rozdílné právní postavení, liší se ve velikosti, v počtu sdružených partnerů a v rozsahu realizovaných projektů.

Přeshraniční impulzní centra se rozvíjejí v pohraniční oblasti České republiky. Zejména se jedná o jižní část republiky, kde zde se nacházející obce uzavírají spolupráci s obcemi v Maďarsku, na Slovensku, v Německu a v Dolním Rakousku. Heslo spolupráce zní: „*Bourat hranice v hlavách*“. V současnosti existuje na pomezí těchto zemí 10 přeshraničních impulzních center. Novou možnost spolupráce s právní subjektivitou představuje evropské seskupení pro územní spolupráci (ESUS). Cílem je usnadnit členským státům přeshraniční spolupráci. Aktivita spadající k této spolupráci jsou realizace a řízení projektů, výměna zkušeností, provoz přeshraničních zařízení a nemocnic.

Partnerské obce

Dosud zmíněné formy spolupráce vznikají převážně účelově k řešení konkrétního problému. Jedná se o projekty s významnou finanční podporou z vnějších zdrojů, zejména z fondů Evropské unie. Vedle těchto partnerství se v České republice vytváří stabilnější mezinárodní spolupráce územních samospráv. Jde především o tzv. partnerská města nebo partnerské regiony. Předmět spolupráce mezi dvěma obcemi nejčastěji bývá výměna poznatků a zkušeností při řešení vybraných problémů, stáže, konzultace, pořádání sportovních a kulturních akcí, společné projekty. Partnerství jsou uzavírána prostřednictvím oficiálních partnerských dohod nebo dohod o spolupráci, které jsou předstupněm oficiálních partnerských dohod. Partnerství zpravidla vznikají mezi obcemi, které mají něco společného. Může se jednat o historii, kulturu, kontakty, nebo o společné rysy. Příkladem partnerství je v České republice spolupráce městyse Karlštejn, která je založena na historii spojené s Karlem IV. K navázání potenciální spolupráce mohou obce využít služeb Svazu měst a obcí v ČR pomocí jeho webového portálu. V současnosti jsou některé programy spolupráce financovány z prostředků Evropské unie. Podmínkou je, aby akce podporovaly myšlenky vzájemné integrace, výměny mladých lidí, kulturních a vzdělávacích akcí. Jedním z nich byl program Evropa pro občany 2007 – 2013. Největší intenzitu v navazování zahraniční spolupráce z hlediska počtů partnerství, má hlavní město Praha a kraje Liberecký a Moravskoslezský.

2.2.2 Spolupráce na národní úrovni

Mezi svazky, které se zaměřují na podporu spolupráce mezi obcemi, patří Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR), Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR), Národní síť zdravých měst ČR (NSZM) a Spolek pro obnovu venkova (SPOV).

Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv ČR

Ve Sdružení místních samospráv ČR uzavírají partnerství malé obce a města, které mají na rozdíl od velkých měst rozdílné zájmy. Mezi hlavní zájmy Sdružení místních samospráv patří problematika rozpočtového určení daní, připomínkování legislativních norem a spolupráce v boji proti korupci. Dále se pozornost malých obcí zaměřuje na oblasti školství, kultury, rozvoje venkova, základní infrastruktury, životního prostředí. Jednou ze současných aktivit Sdružení místních samospráv je rovněž soutěž Vesnice roku, která má ukázat na význam venkova a zároveň povzbudit občany k aktivní účasti při rozvoji svého domova. Sdružení místních samospráv ČR patří k spoluvyhlašovatelům soutěže. Oproti tomu Svaz měst a obcí má širší pole působnosti. Svaz je jedním z vyhlašovatelů soutěže, kdy k dalším patří Spolek pro obnovu venkova ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Ministerstvo zemědělství ČR. Kromě problematiky financování obcí a měst se také věnuje dopravě, energetice, sociálnímu začleňování, cestovnímu ruchu, ale také stejné problematice jako Sdružení místních samospráv. Svaz obcí a měst ČR sdružuje téměř 2 600 obcí. Cíle a zájmy obou sdružení jsou podobné, rozdíl můžeme pozorovat v členské základně, která je u SMO ČR větší. S větším počtem členů má Svaz měst a obcí ČR větší možnosti v podpoře partnerství ve vybraných oblastech místní a regionální spolupráce. V České republice má SMS ČR silné partnerské vztahy s vládou, parlamentem a kraji ČR. Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv toho mají hodně společného. Obě tato sdružení jsou nevládními organizacemi s celorepublikovou působností. Jak už název napovídá, členem mohou být pouze obce, jak je vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), v platném znění. Obě sdružení slouží k hájení zájmů a cílů obcí a měst.^{3,4}

Národní síť zdravých měst ČR

Na bázi partnerství je založena i Národní síť zdravých měst ČR. Jedná se o významnou a dynamickou národní strukturu. Legislativně jde o sdružení právnických osob, jehož členy jsou obce, města, dobrovolná sdružení obcí a kraje. Aktivita jsou realizovány v návaznosti na projekt „Zdravá města“. Jedná se o aktivitu Světové zdravotnické organizace, která je zaměřena na posilování angažovanosti regionálních rad při zvyšování kvality zdraví obyvatel. V Evropě se prostřednictvím národní sítě zdravých měst přihlásilo do projektu více

³ Sdružení místních samospráv [online].

⁴ Svaz měst a obcí ČR [online].

než devadesát obcí. Přínosem spolupráce obcí, měst a krajů s NSZM je možnost zapojení se do zahraničního partnerství. Národní síť zdravých měst ČR má 129 členů.^{5, 6}

Spolek pro obnovu venkova ČR

V rámci spolupráce na národní úrovni funguje také Spolek pro obnovu venkova. Spolek byl založen roku 1993 jako občanské sdružení, po změně občanského zákoníku patří k zapsaným spolkům. Členská základna začínala na čísle 200 zájemců z řad podnikatelů a veřejného sektoru, nyní se pohybuje okolo tisíce členů. Posláním spolku je rozvoj venkova a vesnic, s tím související prohloubení vesnických tradic, motivace občanů k účasti na vývoji obce, podněcování k vytváření místní a regionální spolupráce, posílení hospodářské stability. Spolek pravidelně informuje o své činnosti prostřednictvím zpravodaje, který vychází každý měsíc, výjimku tvoří prázdninové měsíce. Nejvýraznější akcí, na které se SPOV podílí jako jeden z vyhlášovatelů, je soutěž Vesnice roku.

2.2.3 Regionální úroveň spolupráce

Na úrovni měst a obcí vzniká několik forem spolupráce, které jsou spojena s danou obcí či městem. Spolupráce vychází z lokálních iniciativ, ale dopad partnerství je v širším měřítku než v tom lokálním. Mezi takové typy partnerství patří dobrovolná sdružení obcí a měst, místní akční skupiny a další specifické formy spolupráce.

Dobrovolné svazky obcí

Nejrozšířenější formou spolupráce v podpoře regionálního a lokálního rozvoje jsou dobrovolné svazky obcí (DSO). Spolupráce je vytvářena podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž může být realizována v souladu s občanským zákoníkem. Partnerství je uzavíráno na základě dobrovolnosti a vzájemné dohody mezi jednotlivými představiteli obcí a měst. Členy svazku se mohou stát pouze obce, není tedy možné, aby se členy staly právnické nebo fyzické osoby. Obvykle vzniklé DSO mají společný pojící prvek, může se jednat o oblast vymezenou hranicemi – přírodními, historickými, technickými. Dalším důležitým pojícím prvkem může být rozvoj určitých společných záměrů.

⁵ Khendriche Trhlínová (2014)

⁶ Galvasová (2007)

„Mezi důvody zakládání mikroregionů patří možnosti získání dotací na přesně stanovený účel, např. výstavbu nebo rekonstrukci čističky, výstavbu cyklostezky, vytvoření dopravního nebo turistického značení apod.“⁷

Takto zaměřená spolupráce je čistě účelová a po skončení příslušné investice k další spolupráci již nedochází. Po zhodnocení přínosu partnerství dojde v některých případech k rozhodnutí i nadále ve spolupráci pokračovat. Svazek obcí může vykonávat pouze záležitosti, které spadají do působnosti obce. Důvodem spolupráce je také snížení administrativního zatížení jednotlivých obcí, což převážně ocení početně menší obce. Předmětem spolupráce jsou zejména oblasti školství, sociálního zabezpečení obyvatel, veřejného pořádku a bezpečnosti, ochrana životního prostředí, rozvoj cestovního ruchu apod. Partnerství je rozšířeno o vzájemnou výměnu informací, znalostí a zkušeností mezi jednotlivými představiteli obcí. Obce spolupracují také na společných kulturních či sportovních akcích, na přípravě strategických dokumentů zaměřených na rozvoj obcí zapojených do spolupráce formou dobrovolného svazku obcí. DSO často také slouží jako základ pro jiné typy spolupráce. Jedná se zejména o místní akční skupiny a euroregiony. Jako celek se svazek obcí může zapojit také do Národní sítě zdravých měst.

Přes řadu společných znaků jsou svazky obcí různorodou skupinou. Nevýhodou různorodosti je, že nemůže být přijata jednotná metodika podpory svazků ze strany krajů a státu. Odlišnost jednotlivých svazků je daná různými posláním, velikostí, intenzitou a náplní spolupráce. Některá partnerství vznikla na základě inspirace, v praxi ale nejsou tyto svazky moc aktivní, proto jsou označovány formální. Na druhé straně jsou pak svazky, které jsou velice aktivní a realizují řadu projektů.

Obce mohou být součástí i několika dobrovolných svazků, setkáváme se zejména se dvěma druhy členství. Z hlediska jejich účelu dělíme svazky na monotematické a na mikroregiony. *„Současné metodické přístupy považují za mikroregiony takové svazky obcí, které využívají principu soudržnosti, kdy více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry při realizaci jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území.“⁸* Za monotematické svazky jsou považované takové, které vznikají za účelem realizace projektu. Nejčastějším důvodem je budování technické infrastruktury nebo oblast cestovního ruchu. Tyto svazky bývají časově

⁷ Khendriche Trhlínová (2014, s. 158)

⁸ Galvasová (2007, s. 32)

omezeny na dobu realizace projektu. Oproti tomu mikroregiony jsou relativně trvalejší, usilují o rozvoj území v delším časovém úseku. DSO jsou důležitá nejen z hlediska přenosu zkušeností a znalostí, ale také z důvodu podílení se na nákladech a rizicích souvisejících s investičními projekty. Aktivní spolupráce mimo jiné posiluje solidaritu a pocit sounáležitosti s širším územím. Významnou roli hrají lidské zdroje, politická podpora a v neposlední řadě schopnost a ochota představitelů obcí a měst zapojit se do takovýchto aktivit. Úspěšně fungující spolupráce může být jedním z faktorů při hodnocení rozvoje obcí a měst na mikroregionální úrovni.

Neexistují přímé ani nepřímé finanční nástroje podpory dobrovolných svazků obcí ze strany státu. Meziobecní spolupráce je tudíž financována z rozpočtů jednotlivých obcí. Základním příjmem svazků jsou členské příspěvky. Ty mohou být pro všechny obce jednotné, nebo velikost částky ovlivňuje počet obyvatel. Členský příspěvek je chápán jako platba za služby, které poskytuje svazek. Dalším příjmem jsou platby přímo od občanů za poskytované služby, jedná se např. o mobilní pečovatelskou službu, která je poskytovaná občanům členských obcí. Dobrovolné svazky obcí by se neobešly ani bez příspěvků a dotací ze strany států, respektive krajů. Dělí se na jednorázové, mimořádné a pravidelné, opakující se. Mimořádné příjmy jsou určeny k pokrytí jednorázových výdajů. Naopak pro dlouhodobou činnost svazku jsou určeny pravidelné příspěvky a dotace.⁹

Místní akční skupiny

Termín místní akční skupiny (MAS) označuje formálně institucionalizované partnerství mezi podnikateli, občanskou společností a veřejnou správou. Místní akční skupiny musí být zapsány u Ministerstva vnitra ČR. Právním subjektem MAS může být buď zájmové sdružení právnických osob, nebo obecně prospěšná společnost, která je více využívanou formou. Založení MAS je podmíněno rovnocenným postavením partnerů. Veřejná správa může tvořit maximálně 50% členské základny. Druhá polovina je pak tvořena podnikatelskou sférou se sídlem v příslušné lokalitě a neziskovými organizacemi taktéž se sídlem v daném území. Cílem je rozvíjet partnerství mezi veřejnou správou, občanským a neziskovým sektorem za účelem podpory aktivit ve venkovských regionech. První MAS vznikly po roce 2002. K významnému růstu této spolupráce došlo v roce 2004, kdy se Česká republika stala členem Evropské unie. Před vstupem do EU bylo pro vznik místní akční skupiny inspirací možnost získat finanční podporu od Ministerstva zemědělství ČR, popřípadě od Ministerstva

⁹ Jetmar (2015)

pro místní rozvoj ČR. Členství v EU přináší možnost čerpání dotací z evropských fondů. Jednotlivé MAS jsou evidovány v tzv. Národní síti MAS ČR, jejichž cílem je rozšiřovat vznik místních akčních skupin, aby došlo k pokrytí venkovských oblastí.

Ostatní formy spolupráce

Kromě již zmíněných institucionalizovaných forem spolupráce existují na úrovni obcí, měst i větších regionálních celků další typy partnerství. Jedním takovým typem je i např. Asociace turistických regionů České republiky (ATUR ČR). Cílem spolupráce je vzájemná podpora výměny informací a zkušeností v rámci jednotlivých turistických regionů. Členy se mohou stát právnické osoby, jejichž náplní je rozvoj cestovního ruchu v regionech. Asociace spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, Českou centrálou cestovního ruchu (CZECH TOURISM) a institucemi působícími v cestovním ruchu. Území České republiky je rozděleno do 15 turistických regionů. Tyto regiony se pak následně dělí ještě na turistické oblasti, kterých je v České republice 43.

Zajímavou formou spolupráce jsou zajisté i tzv. národní geoparky. Vznikají na základě iniciativy jednotlivých obcí, měst či jednotlivců, kteří mají zájem o ochranu a uchování geologicky a kulturněhistorických lokalit. V současnosti je v ČR šest národních geoparků – Egeria, GeoLocí, Kraj blanických rytířů, Železné hory, Český ráj a Pobeskydí. Zároveň je i pět kandidátů na udělení titulu národní geopark. Mezi čekatele patří Geopark Jeseníky, Broumovsko, Ralsko, Geopark Joachima Barranda a Vysočina. Jedním z budoucích zájemců jsou Krkonoše. Cílem je jak ochrana kulturního a přírodního dědictví, tak také snaha prezentovat často málo známé oblasti veřejnosti.¹⁰

Ze zákona o obcích č. 128/2000 Sb., je zřejmé, že zákonem je preferováno vytváření partnerství formou dobrovolných svazků. V současnosti již zákon neuvádí možnosti spolupráce uzavřením smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, nebo založení právnické osoby. Nicméně to neznamená, že by tyto formy spolupráce nemohly obce uzavřít. Podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů lze uzavřít smlouvu – o společném postupu zadavatelů v případě, kdy obce společně chtějí zadat veřejnou zakázku. Naopak podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje založit právnickou osobu např. nadace, ústav.¹¹

¹⁰ Khendriche Trhlínová (2014)

¹¹ Jetmar (2015)

Meziobecní spolupráce

Za zmínku rovněž stojí projekt pod názvem Podpora meziobecní spolupráce (MOS). Najdeme ho také pod označením Obce sobě. Toto partnerství je realizováno Svazem měst a obcí ČR. Do projektu se zapojily obce patřící do SMO ČR, ale rovněž se mohly zapojit také obce, které členy nejsou. Projekt byl plně financován ze sociálního fondu Evropské unie prostřednictvím operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Jednalo se o vizi získat státní finanční prostředky pro obce, které vzájemně spolupracují na zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných služeb, a přinést tak finanční úsporu. Jednoduše řečeno cílem projektu bylo vytvořit dlouhodobou podporu meziobecní spolupráce v ČR. *„Dále bylo cílem analyzovat činnost stávajících DSO a tam, kde je to možné, pomoci s transformací stávajících DSO „monotematických“ na DSO s širokou mírou působnosti. V místech, kde DSO na úrovni správního obvodu obcí s rozšířenou působností vůbec neexistují, připravit ve vzájemné spolupráci s obcemi podklady pro vznik DSO jako subjektů práva.“*¹²

Přesný název projektu je Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Zapojeno je téměř 5 200 obcí. Mezi čtyři klíčové oblasti zájmů patří sociální služby, odpadové hospodářství, předškolní a základní vzdělávání. Čtvrtá oblast je volitelná a záleží na jednotlivých obcích, v jakém směru chtějí spolupracovat. Může se jednat o spolupráci v rámci cestovního ruchu, kultury, veřejné dopravy atd. O zmapování jednotlivých oblastí usilovaly obce pod záštitou SMO ČR více než dva roky, přesně od května roku 2013 do listopadu 2015.

Díky projektu se podařilo identifikovat oblasti, kterým je potřeba věnovat pozornost. Příkladem z praxe z oblasti školství může být řešení problému v nedostatku volných míst v mateřských školách. Obce Svinaře a Skuhrov ve Středočeském kraji uzavřely spolupráci na rekonstrukci stávajících prostor MŠ ve Svinařích, což byla neekonomičtější a nejlepší varianta pro obě obce. Výstavba vlastní mateřské školy ve Skuhrově by byla z několika důvodů neefektivní. Nutná je také podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Při řešení návrhů v oblasti školství by mělo dojít především k úpravě legislativy spojené se zakládáním svazkových škol. Díky projektu byly shromážděny informace o školství v jednotlivých regionech. Tyto informace by měly být přínosem pro další vývoj.

Rozvoj meziobecní spolupráce by se měl realizovat také v oblasti odpadového hospodářství. Jedná se zejména o společná výběrová řízení, provozování vlastního svozu

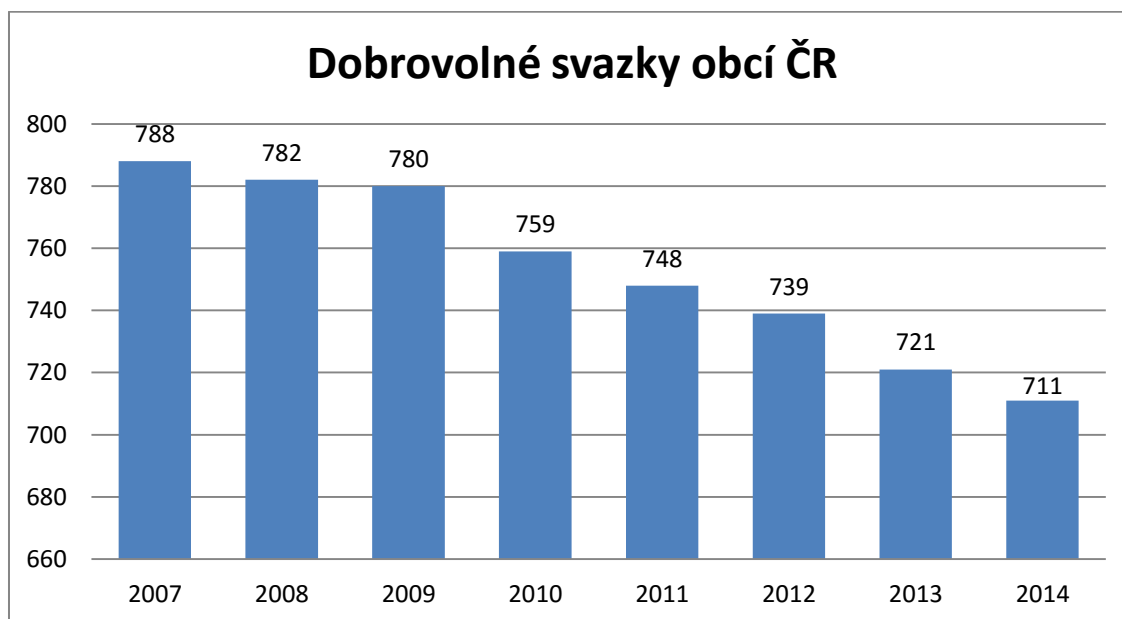
¹² Jetmar (2015, s. 37)

a s tím související snížení nákladů na odvoz. S ohledem na růst cen vytríděného odpadu by se tyto peníze mohly v budoucnu stát součástí rozpočtu svazků obcí, popřípadě rozpočtů členských obcí. Kromě finančního přínosu by měla tato spolupráce zajistit zvýšení zaměstnanosti. Z výsledku projektu je patrná shoda obcí na spolupráci také v oblasti školství. Základem pro zvýšení efektivnosti sociálních služeb je kvalitní plánování již od nejnižší úrovně. Malé obce však nemají finanční prostředky k poskytování sociálních služeb, proto je nutné zvolit větší celek. Projekt MOS nastartoval intenzivnější diskuzi o možnostech spolupráce obcí. V praxi se na několika příkladech podařilo ukázat funkčnost dobrého partnerství. Teď záleží na obcích, jak se k tomu postaví.¹³

2.3 Dobrovolné svazky obcí

Pokud se podíváme na DSO z pohledu jejich početního vývoje v období sedmi let, respektive od roku 2007 do roku 2014, zjistíme, že dochází k poklesu této spolupráce. Přehled počtů dobrovolných svazků je uveden v tab. 2.2 Počet dobrovolných svazků v ČR v období 2007 – 2014. V roce 2007 byl počet svazků 788, o rok později, tedy 2008, se jejich počet snížil o 6 svazků. K většímu poklesu došlo v roce 2010, kdy podle statistik existovalo 759 svazků. I nadále se číslo dobrovolných svazků obcí snižuje, aktuálně k 31. 12. 2014 bylo v České republice evidováno 711 dobrovolných svazků obcí.

Tab. 2.2 Počet dobrovolných svazků v ČR v období 2007 – 2014

Zdroj: ARIS – Registr RARIS. Ministerstvo financí [online]. Vlastní zpracování.

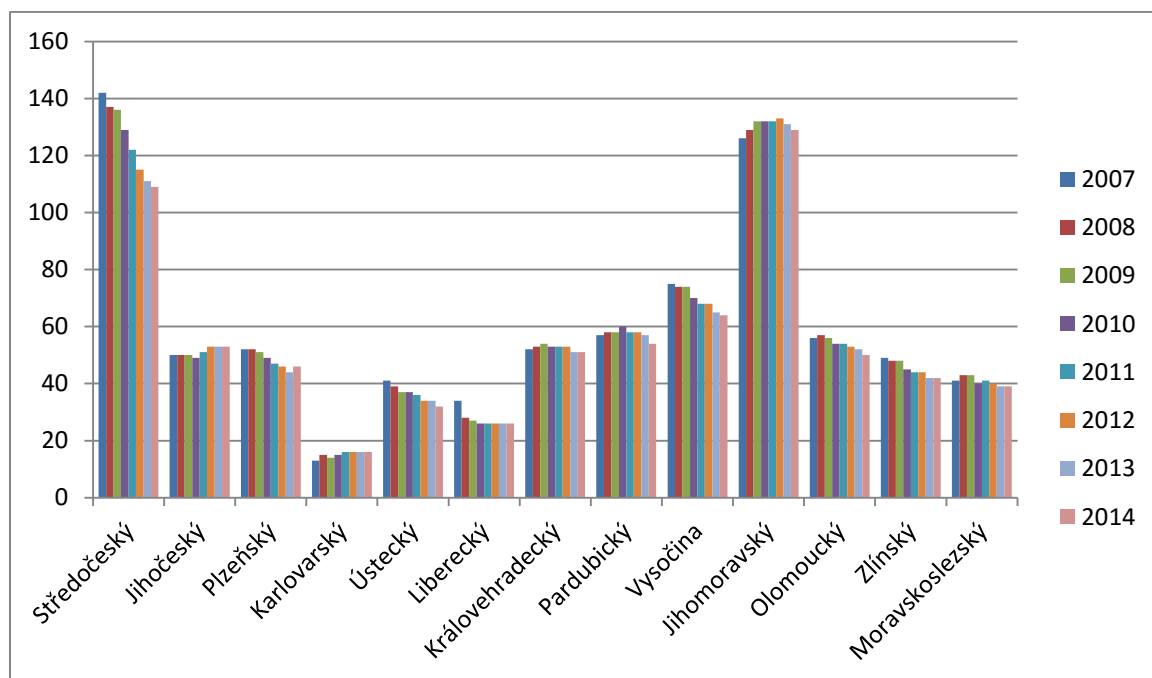
¹³ Jetmar (2015)

Dobrovolné svazky obcí v krajích

Zaměříme-li se na vytváření dobrovolných svazků podle krajů, zjistíme, že jsou mezi jednotlivými oblastmi velké početní rozdíly. V tab. 2.3 Počet DSO podle krajů v letech 2007 – 2014 vidíme, že krajem, ve kterém se vytváří nejméně partnerství v podobě dobrovolných svazků obcí, je kraj Karlovarský. Při 131 obcích je zde registrováno 16 dobrovolných svazků. Na druhé straně nejaktivnějším krajem ve vytváření těchto svazků je kraj Jihomoravský. Tento kraj se drží v počtu DSO průměrně na 132 svazcích při celkovém počtu 672 obcí. Následuje ho Středočeský kraj, který ale ve sledovaném období zaznamenal v počtu uzavřených partnerství pokles. V roce 2007 měl 142 svazků, což je dosud nejvíce ze všech krajů. Na konci sledovaného období bylo v tomto kraji evidováno 109 svazků. I přes tento pokles se Středočeský kraj řadí na druhé místo za kraj Jihomoravský. Nelze opomenout fakt, že se jedná o kraj s největším počtem obcí na území České republiky, přesto nezaujímá prvenství v počtu DSO. U ostatních krajů České republiky je patrný velký početní rozdíl uzavřených DSO. Nejlépe si vede kraj Vysočina, který nepatrně předstihuje ostatní. V tomto kraji bylo v roce 2014 evidováno 64 svazků. Přesto, že je v kraji Vysočina 704 obcí, tedy o 32 obcí více než v Jihomoravském kraji, je zde o polovinu méně aktivních dobrovolných svazků obcí. Na přibližně stejné úrovni se pak drží kraje Pardubický, Královéhradecký, Olomoucký a Plzeňský. I v těchto krajích je ale rozdíl v celkovém počtu obcí, což vede i k rozdílné aktivitě v oblasti spolupráce. V Jihočeském kraji by se dal očekávat také větší podíl svazků, než v současnosti je. Na 622 obcí připadá 53 DSO. V Moravskoslezském kraji je v současnosti 39 svazků a o pouhé 3 svazky více je v kraji Zlínském. Ústecký a Liberecký kraj se nacházejí přibližně na stejných počtech DSO. Při porovnání počtu obcí v obou krajích, je na tom lépe Liberecký kraj. Ten i přesto, že je krajem s druhým nejmenším počtem obcí, má registrováno 26 svazků. V Ústeckém kraji najdeme 354 obcí a 32 dobrovolných svazků. Ve všech krajích je bohužel vidět sestupná tendence ve vytváření dobrovolných svazků obcí.

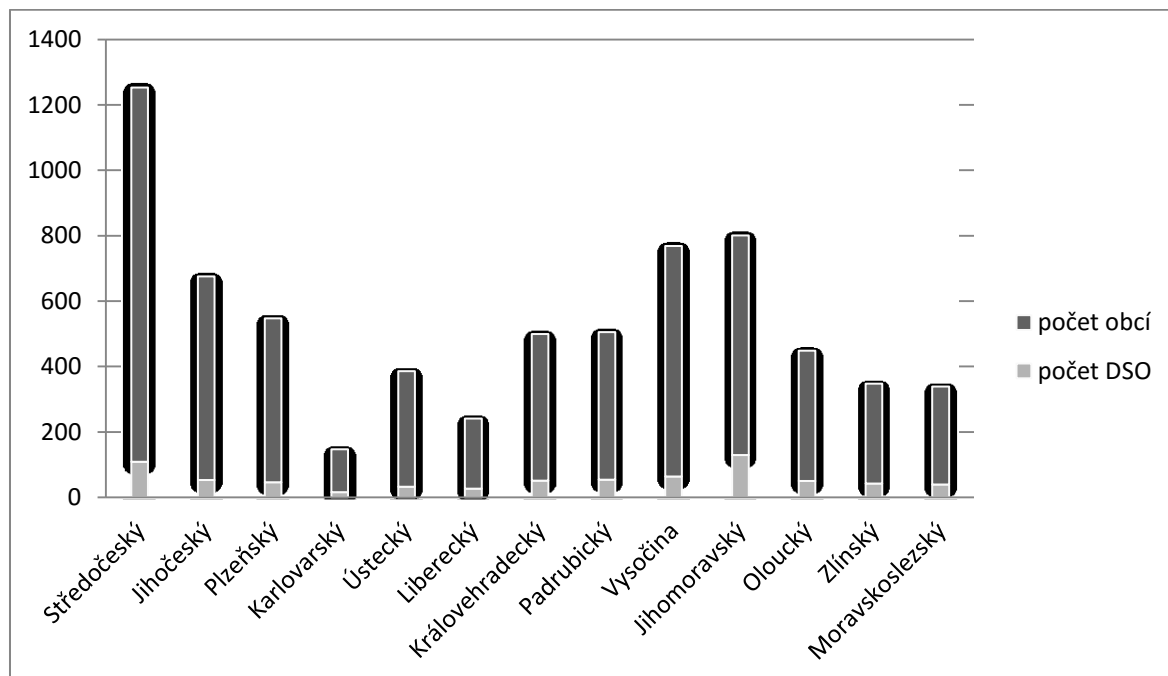
Tab. 2.4, která uvádí stav počtů uzavřených svazků a počet obcí v kraji v roce 2014. Potvrzuje výše uvedené, a to že největší počet partnerství je registrován v Jihomoravském kraji. Z hlediska počtů obcí by na tom měl být nejlépe Středočeský kraj, zde je však registrováno jen 109 svazků oproti jihomoravským 129 svazkům.

Tab. 2.3 Počet DSO podle krajů v letech 2007 – 2014

Zdroj: ARIS – Registr RARIS. Ministerstvo financí [online]. Vlastní zpracování.

Tab. 2.4 počet obcí a DSO v jednotlivých krajích v roce 2014

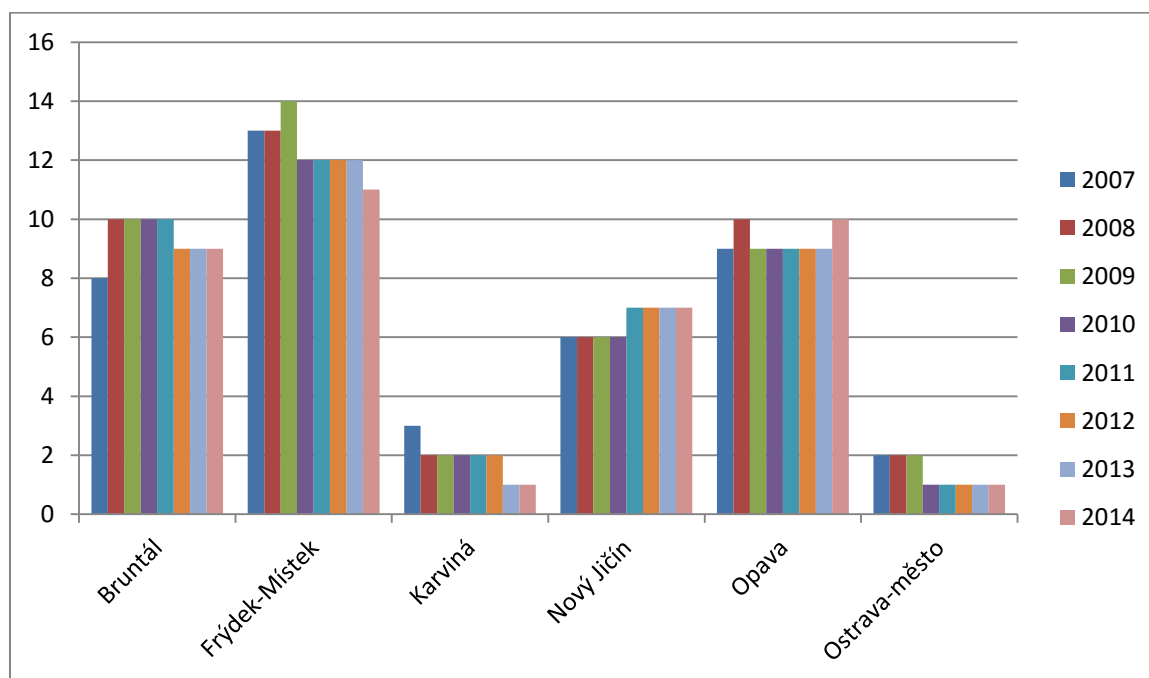

Zdroj: ARIS – Registr RARIS. Ministerstvo financí [online]. Vlastní zpracování.

Dobrovolné svazky obcí v okresech Moravskoslezského kraje

Podrobnější rozdělení dobrovolných svazků obcí podle okresů v Moravskoslezském kraji nalezneme v tab. 2.5 Počet DSO podle okresů v období 2007 – 2014. Nejvíce svazků se vytváří na Frýdeckomístecku, kde jich je v současnosti aktivních 11. V počtu svazků následují okresy Opava a Bruntál. V okrese Opava v současnosti působí 10 DSO, v okrese Bruntál o jeden méně, tedy 9 svazků. Na Novojičínsku se aktuálně eviduje 7 dobrovolných svazků. Nejhubě na tom je okres Karviná, kde je pouze jeden aktivní svazek. A nejinak tomu je i v okrese Ostrava – město, kde působí rovněž pouze jeden dobrovolný svazek, a to Region Slezská Brána.

Tab. 2.5 Počty DSO podle okresů Moravskoslezského kraje v období 2007 – 2014

Zdroj: ARIS – Registr RARIS. Ministerstvo financí [online]. Vlastní zpracování.

3. ANALÝZA SPOLUPRÁCE OBCÍ V REGIONU

Každý kraj je jiný a od toho se odvíjí také využívání možnosti spolupráce obcí. Nezáleží jen na četnosti uzavírání partnerství, ale důležitá je také schopnost vytěžit z těchto možností co nejvíce. Efektivnost spolupráce se dá hodnotit na základě nejrůznějších kritérií. V první řadě, je potřeba si uvědomit, jaká partnerství jsou v regionu uzavírána, k čemu slouží a co přináší jednotlivým členům.

Moravskoslezský kraj se nachází na východě České republiky. Vzdušnou čarou je vzdálen od hlavního města Prahy zhruba 300 km. Jeho rozloha je 5 427 km². V rámci republiky sousedí na jihu se Zlínským krajem, západní část lemuje kraj Olomoucký. Severní hranici tvoří Polsko konkrétně Opolské a Slezské vojvodství. Na jihovýchodě sousedí se Žilinským krajem na Slovensku. V kraji se nachází 6 bývalých okresů – Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava. Jejich oficiální existence byla ukončena k 31. 12. 2002. I nadále se ale pojem okres jako územní jednotka používá. Metropolí Moravskoslezského kraje je město Ostrava. Celkem se na jeho území nachází 300 obcí, z toho pět statutárních měst – Ostrava, Havířov, Karviná, Frýdek-Místek a Opava. Moravskoslezský kraj je třetím nejlidnatějším krajem České republiky, hned za krajem Středočeským a hlavním městem Praha. Na západě kraje se nachází nejvyšší hora kraje Praděd (1 492 m. n. m.) v pohoří Hrubý Jeseník. Při hranicích s Polskem a Slovenskem se rozkládá pohoří Moravskoslezské Beskydy s nejvyšší horou Lysá hora (1 323 m. n. m.). Turisticky atraktivní je hora Radhošť se sochou pohanského boha Radegasta. V metropoli se pak nachází světový unikát, technická památka Dolní oblast Vítkovice.

Ať už poloha, tradice či přírodní a kulturní klenoty mohou inspirovat k uzavírání spolupráce. Právě sousedství s Polskem a Slovenskem umožňuje blízkou přeshraniční spolupráci. Naopak přírodní a kulturní památky rozvíjejí možnost propagace regionu a růst cestovního ruchu. Každá část kraje přináší něco zajímavého, je jen a jen na obcích jak s tím naloží.¹⁴

3.1 Spolupráce obcí v Moravskoslezském kraji

Existuje řada forem spolupráce, které mohou obce využít. Některé z nich existují i v Moravskoslezském kraji. Díky poloze regionu, ležícího na hranicích, jsou v současnosti na

¹⁴ BusinessInfo.cz, Oficiální portál pro podnikání a export [online].

území kraje uzavírána partnerství mimo Českou republiku. Kromě přeshraniční spolupráce se lze setkat s partnerstvím na národní či regionální úrovni.

3.1.1 Mezinárodní spolupráce obcí

Mezinárodní spolupráce se dělí na nadnárodní, regionální, přeshraniční a spolupráci územních samospráv. V rámci nadnárodní spolupráce vstupuje Česká republika jako celek ke Střední Evropě. Přeshraniční partnerství zahrnuje Euroregiony, Přeshraniční impulzní centra a Evropské seskupení pro územní spolupráci. Přeshraniční impulzní centra (PIC) se v Moravskoslezském kraji nenachází. Existují v České republice, ale lemují pouze jižní hranici s Rakouskem, Německem a Slovenskem. Aktuálně jich je v ČR deset.

Evropské seskupení pro územní spolupráci

Spolupráce v Evropském seskupení pro územní spolupráci v Moravskoslezském kraji nese název Tritia. Na slovenské straně je do ní zapojen Žilinský kraj, Polsko zastupují vojvodství Opole a Slezsko. Důvodem vzniku seskupení Tritia je společná snaha získat evropské peníze.¹⁵

Euroregion

Spolupráce s polskou a českou stranou probíhá v rámci Euroregionu Silesia. Hlavním účelem je intenzivnější spolupráce v oblasti kultury, sportu a cestovního ruchu a v neposlední řadě jde o zlepšení přeshraniční komunikace. Tato spolupráce funguje od roku 1998. Na území Moravskoslezského kraje euroregion zasahuje do čtyř okresů – Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava – město. Dnešním hlavním sídlem Euroregionu Silesia je město Opava. Stanovy umožňují mimo spolupráci obcí a měst i zapojení jiných subjektů. Díky tomu se přidruženými členy stala Hospodářská komora Opava, Slezská univerzita v Opavě a Matice slezská. Snahou sdružení bylo získat i členství Moravskoslezského kraje, ale protože v kraji kromě již zmíněného euroregionu působí další tři, kraj členství odmítl.¹⁶

Druhým euroregionálním sdružením na území je Region Beskydy. Jedná se o česko-polsko-slovenské společenství působící od roku 2000. Tento euroregion se skládá ze sdružení Region Beskydy se sídly Bielsko-Biala (PL), Žilina (SK), Frýdek-Místek (ČR). Na území České republiky patří do Regionu Beskydy celkem pět měst a padesát pět obcí z okresů Frýdek-Místek a Karviná. Na polské straně jde o vojvodství Bielsko-Biala, na Slovensku

¹⁵ Česká televize, Evropské seskupení Tritia [online].

¹⁶ Euroregion Silesia [online].

o Žilinský kraj. V České republice, respektive v Moravskoslezském kraji, je zapojeno do spolupráce sedm sdružení. Konkrétně se jedná o Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady, Sdružení měst a obcí „Slezská Brána“, Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy, Dobrovolný svazek obcí Olešná, Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice, Sdružení obcí povodí Morávka, Mikroregion sdružení obcí povodí Stonávka. Cílem je vyvážený a rovnoměrný růst regionu a s tím související sbližování obyvatel a institucí v oblasti.¹⁷

Třetím je Euroregion Praděd. Toto partnerství je nejstarším ze všech působících v regionu – od roku 1997. Jak už geografická poloha napovídá, je uzavřeno mezi polskou a českou stranou. Název nese po nejvyšší hoře Jeseníků Praděd. Sídlem euroregionu je město Bruntál. Na území České republiky v současnosti sdružuje 71 obcí a 5 přidružených členů. Přidruženými členy jsou Olomoucký kraj, Okresní hospodářská komora Bruntál, MAS Hrubý Jeseník, z.s., MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko, o.p.s. a Rozvoj Krnovska, o.p.s.¹⁸

Posledním partnerstvím na této úrovni je Euroregion Těšínské Slezsko s přesným názvem Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński. Působící od roku 1998. Srdcem jsou města Český Těšín (ČR) a Cieszyn (PL). Patří sem okres Karviná a část pohraniční oblasti okresu Frýdek-Místek. Na polské straně se pak jedná o Slezské vojvodství. Toto partnerství se zaměřuje na rozvoj turismu a cestovního ruchu, a také na spolupráci v dnes velmi aktuální oblasti životního prostředí. Spolupráce v jednom euroregionálním sdružení nevylučuje možnost účasti v dalším euroregionu. Příkladem mohou být obce Řeka či Ropice, ty působí v Beskydském euroregionu a taktéž v Těšínském Slezsku.^{19, 20}

Partnerské obce

Mezinárodní spolupráce umožňuje sdružovat jednotlivé obce. Takové partnerství je možné na základě spolupráce územních samospráv obcí. Příkladem je spolupráce, kterou uzavřely pod heslem „*Řeky rozdělují, řeky spojují – vybudování nástupních míst na Odře a Olši*“ obce Bohumín (ČR) a Krzyżanowice (PL). Kromě zmíněné polské obce uzavřelo město Bohumín partnerství ještě s dalšími třemi obcemi na území Polska. Konkrétně se jedná o Racibórz, Gorzyce a Prudnik. Nedaleko od Bohumína se nachází město Havířov, které rovněž spolupracuje s obcemi mimo území České republiky. Kromě jedné partnerské obce v Polsku ale Havířov navázal spolupráci i s obcemi na Slovensku, ve Velké Británii,

¹⁷ Region Beskydy [online].

¹⁸ Euroregion Praděd [online].

¹⁹ Euroregion Těšínské Slezsko [online].

²⁰ Regionální informační servis [online].

v Estonsku, Chorvatsku, Litvě a Itálii. Nejen obce s několika tisíci obyvateli spolupracují. Příkladem obce s necelými dvěma tisíci obyvateli jsou Řepiště, která rovněž patří k obcím se zkušenostmi ze spolupráce se zahraničím.²¹

3.1.2 Národní spolupráce obcí

V rámci republiky je možné spolupracovat ve čtyřech sdruženích. Konkrétně jde o Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova a Síť zdravých měst.

Sdružení místních samospráv ČR

Celkem 54 obcí Moravskoslezského kraje působí ve Sdružení místních samospráv ČR. Jedná se převážně o menší obce, jako je Baška, Bruzovice, Hostašovice, Metylovice, Morávka, Zátor a další. Z výše uvedeného vyplývá, že kromě možnosti spolupráce ve SMS ČR existuje obdobné partnerství, a to Svaz měst a obcí ČR.²²

Svaz měst a obcí ČR

V Moravskoslezském kraji je zapojeno ve svazu na 200 obcí, například Brušperk, Horní Lomná, Mosty u Jablunkova, Staříč, Sviadnov a další. SMO ČR tedy disponuje větší členskou základnou než SMS ČR.²³

Národní síť zdravých měst ČR

Do NSZM ČR patří i Moravskoslezský kraj. Kromě kraje jako vyššího územně správního celku je členem také MAS Opavsko. Mikroregiony zastupuje Sdružení obcí Hlučínska. Samostatných obcí v NSZM ČR je devět – Bolatice, Hlučín, Karlovice, Nový Jičín, Opava, Orlová, Skotnice, Vítkov a Vřesina.²⁴

Spolek pro obnovu venkova

Spolek pro obnovu venkova České republiky vytváří v rámci krajů organizační jednotky pro danou oblast. V Moravskoslezském kraji tomu není jinak. Tady existuje Spolek pro obnovu venkova Moravskoslezského kraje (SPOV MsK). Z hlediska legislativního

²¹ Partnerská města [online].

²² Sdružení místních samospráv [online].

²³ Svaz měst a obcí ČR [online].

²⁴ Národní síť zdravých měst ČR [online].

postavení spolku jde o pobočný spolek s vlastní právní subjektivitou. Cílem spolupráce je sdružovat občany, kteří mají zájem na podpoře a koordinaci při obnově a rozvoji venkova.²⁵

3.1.3 Regionální spolupráce obcí v kraji

Možností spolupráce v rámci regionu je několik. Ať už se jedná o spolupráci definovanou v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, tedy o dobrovolné svazky obcí, nebo o sdružení veřejného a soukromého sektoru v podobě místních akčních skupin. Mezi méně známé formy spolupráce lze zařadit Národní geoparky, Asociaci turistických regionů ČR nebo Projekt meziobecní spolupráce (MOS). Obce také mohou ustavit právnickou osobu, nebo na bázi veřejných zakázek uzavřít smlouvu o společném postupu zadavatelů.

Místní akční skupiny

V Moravskoslezském kraji se informace o přesném počtu aktivních místních akčních skupin rozcházejí. Regionální informační servis – RIS uvádí 12 skupin. Ve výčtu opomíjí MAS Nízký Jeseník. Naopak v databázi Národní sítě Místních akčních skupin České republiky se uvádí celkem 13 MAS i s výše zmíněným MAS Nízký Jeseník.

Místní akční skupina Frýdlantsko – Beskydy z.s. je registrována u krajského soudu v Ostravě. Zápis proběhl v roce 2014, jedná se o nejnovější místní akční skupinu Moravskoslezského kraje. Rozkládá se na katastru okresu Frýdek-Místek. Sídlo MAS je v obci Čeladná. Členy skupiny tvoří dvanáct zakladatelských obcí – Baška, Bílá, Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží, Staré Hamry. Jak vyplývá z definice místních akčních skupin, kromě zmíněných obcí jsou členy také podnikatelské subjekty a nestátní neziskové organizace. V současnosti je toto sdružení tvořeno dvanácti obcemi, deseti zástupci podnikatelského sektoru a sedmnácti neziskovými organizacemi.²⁶

Další ze třinácti místních akčních skupin v Moravskoslezském kraji je MAS Hrubý Jeseník, z.s. se sídlem v Bruntále. Registrována je od roku 2006, od té doby se rozrostla až do dnešní podoby, kdy sdružuje 67 subjektů (37 ze soukromého a 26 z veřejného sektoru). Působí na území Nízkého a Hrubého Jeseníku.²⁷

²⁵ Spolek pro obnovu venkova [online].

²⁶ MAS Frýdlantsko – Beskydy [online].

²⁷ MAS Hrubý Jeseník [online].

Místní akční skupina Jablunkovsko, z.s. vznikla v roce 2012 v Bystřici nad Olší. Zakládajícími členy bylo 16 obcí 21 zástupců ziskového a neziskového sektoru. Postupně došlo k rozšíření o další zástupce podnikatelů a neziskových organizací. Místní akční skupina se nachází na hranicích České republiky, hranice tvoří jak se slovenskou, tak polskou stranou.²⁸

Místní akční skupina Lašsko, z.s. oficiálně vznikla již v roce 2006, ale intenzivně pracovat začala až v roce 2012. Důvodem byl nedostatek finančních prostředků. Působí v rámci 16 zakládajících obcí. Přestože je součástí pěti měst, jedná se o venkovský charakter obcí daný Pobeskydskou pahorkatinou. MAS Lašsko, z.s. se rovněž zapojila do přípravy projektu Geopark Pobeskydí.²⁹

Místní akční skupina Pobeskydí, z.s. byla založena v březnu 2004. Členy jsou podle pravidel zástupci podnikatelské sféry i veřejného sektoru. V současnosti sdružuje 34 členů. Obce jsou zastoupeny svazky obcí, konkrétně se jedná o Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady, Sdružení obcí a měst povodí Ondřejnice, Sdružení povodí Morávky, Sdružení obcí povodí Stonávky.³⁰

Další místní akční skupinou působící v Moravskoslezském kraji je MAS Regionu Poodří, z.s. Sdružuje 39 obcí, území se rozkládá mezi Jeseníky a Beskydami, v povodí řeky Odry. Spadá pod bývalý okres Nový Jičín. Vedle spolupráce v rámci kraje navázal Region Poodří partnreství také s MAS Moravský kras.³¹

Místní akční skupina Opavsko, z.s. je registrována od roku 2006 u krajského soudu v Ostravě. Tvoří ji 92 členů, sídlo skupiny je v Hradci nad Moravicí. Zabývá se projekty v oblasti kulturního a přírodního dědictví, rozvoji venkova a v oblasti veřejné správy a místní samosprávy.³²

Dalším zástupcem MAS v Moravskoslezském kraji je Místní akční skupina Rýmařovsko, z.s. Právně tvoří obecně prospěšnou společnost založenou roku 2004. Sdružuje 14 obcí a 29 soukromých subjektů. Jejím sídlem je město Rýmařov a do skupiny jsou zapojeny obce kolem tohoto města. Kromě čerpání finanční podpory na rozvoj venkova se Rýmařovsko snaží o zlepšení cestovního ruchu. V tomto duchu bylo

²⁸ MAS Jablunkovsko [online].

²⁹ MAS Lašsko [online].

³⁰ MAS Pobeskydí [online].

³¹ MAS Region Poodří [online].

³² MAS Opavsko [online].

z mikroprojektu Euroregionu Praděd čerpány peníze na projekt „Na kole po Rýmařovsku“. Cílem je za podpory dalších místních akčních skupin a Euroregionu zatraktivnit region pro veřejnost.³³

Nedaleko od Rýmařovska působí Místní akční skupina Rozvoj Krnovska, z.s. Skupina sídlí v Osoblaze, byla založena roku 2004. Zastoupení obcí je početné, celkem 24 obcí. Severní hranice sdílí s polskou stranou. Jedná se o severovýchodní výběžek Moravskoslezského kraje.³⁴

Místní akční skupina Hlučínsko, z.s. vznikla v roce 2006 jako občanské sdružení, dnes se jedná o zapsaný spolek. Hlavní iniciativu při založení měly dva svazky obcí – Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko a Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko západ. Impulem, byla dotační politika Evropské unie pro udržitelný rozvoj venkova. Hlučínsko je oblast s pestrou historií, i to bylo důvodem pro založení skupiny se sídlem v Hlučíně. Je patrná snaha o postupné zlepšení kvality života a přilákání cestovního ruchu do oblasti.³⁵

Východně od Hlučína se nachází území místní akční skupiny Bohumínsko. Sdružení bylo založeno sedmi obcemi v roce 2012. Očekává se čerpání dotaci z fondu v programovém období 2014 – 2020 na rozvoj venkova. Administrativní činnost má pod taktovkou město Bohumín, největší město ve skupině.³⁶

Poslední MAS působící na území Moravskoslezského kraje je Místní akční skupina Slezská brána, z.s. Kromě této skupiny působí na stejném území také dobrovolný svazek obcí – Region Slezská brána. Spolek byl založen roku 2012 se sídlem v obci Řepiště. V současnosti sdružuje 25 členů, z toho 9 obcí a jednu příspěvkovou organizaci zřízenou městem Vratimov, 15 subjektů podnikatelského nebo neziskového charakteru.^{37, 38}

Dobrovolné svazky obcí

V České republice existovalo v roce 2014 více než 700 dobrovolných svazků obcí. I v Moravskoslezském kraji je tato spolupráce hojně zastoupena. Konkrétně na území působí 39 svazků. Je patrné, že obce se sdružují za různým účelem. Jedno ale mají společné, a to získávání finančních prostředků zejména z fondů Evropské unie.

³³ MAS Rýmařovsko [online].

³⁴ MAS Rozvoj Krnovska [online].

³⁵ MAS Hlučínsko [online].

³⁶ MAS Bohumínsko [online].

³⁷ MAS Slezská brána [online].

³⁸ Národní síť místních akčních skupin ČR [online].

V Moravskoslezském kraji existovalo šest okresů. I když v současnosti již okres jako územní jednotka neexistuje, pro statistickou evidenci se používá i dnes. V praxi se jedná pouze o přehlednost, kam dobrovolný svazek zařadit. V některých případech je však toto rozdělení zavádějící. Právě v případě dobrovolných svazků obcí nerozhoduje, kam patří větší část území obcí svazku, ale do kterého okresu spadá sídlo svazku.

DSO v okrese Bruntál:

- Dobrovolný svazek obcí Loučka,
- Mikroregion Krnovsko,
- Mikroregion Opavsko – severozápad,
- Mikroregion – Sdružení obcí Osoblažska,
- Mikroregion Slezská Harta,
- Quingburk,
- Sdružení obcí Rýmařovska,
- Sdružení obcí Vrbenska,
- VODA – zájmové sdružení obcí za účelem výstavby a provozování skupinového vodovodu Osoblažsko.

Na území okresu Bruntál aktuálně působí devět svazků. Většina výše vyjmenovaných DSO má společný účel – prosazování a ochranu společných zájmů. Pod společnými zájmy si lze představit propagaci a rozvoj regionu. Konkrétně jde o podporu cestovního ruchu a ekonomického růstu. Výjimku tvoří svazek VODA. Jak je patrné už z názvu, byl vytvořen s cílem výstavby a následného provozu kanalizace a čističky odpadních vod na území členských obcí. V současnosti je ve svazku zapojeno osm obcí – Osoblaha, Vysoká, Liptaň, Slezské Rudoltice, Bohušov, Dívčí Hrad, Hlinka a Rusín. Jedním z příkladů zařazení DSO podle jeho sídla je Mikroregion Opavsko – Severozápad. Přesto, že většina území svazku je tvořena obcemi z okresu Opava, patří tento mikroregion k Bruntálu. Důvodem je sídlo svazku v obci Úvalno, které patří právě do tohoto okresu.

V bývalém okrese Frýdek-Místek jsou registrovány tyto DSO:

- Dobrovolný svazek obcí Olešná,
- Mikroregion Bystřice – Nýdek,
- Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady,
- Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice,

- Sdružení obcí Jablunkovska,
- Sdružení obcí povodí Morávky,
- Sdružení obcí Morávka – Pražmo
- Sdružení obcí povodí Stonávky,
- Slezský vodohospodářský svazek,
- Svazek obcí Čistá Odra,
- Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy.

Největší počet DSO se nachází v okrese Frýdek-Místek. Evidováno je jedenáct aktivních svazků. Hlavním důvodem založení je spolupráce v oblasti školství, sociální péče, ochraně životního prostředí a podpoře cestovního ruchu. S tím souvisí propagace území a vzájemná podpora při snaze získat finanční prostředky ze státního rozpočtu či evropských fondů. Od ostatních svazků se liší Svazek obcí Čistá Odra, v jehož zájmu je oblast odpadového hospodářství. Svazek provozuje čističku odpadních vod, jejími spádovými oblastmi jsou obec Ostravice a Nové Ves u Frýdlantu nad Ostravicí. Slezský vodohospodářský svazek se kromě zmíněných cílů zapojil do projektu revitalizace povodí řeky Olše.

Okres Karviná eviduje pouze jeden dobrovolný svazek:

- Svazek měst a obcí okresu Karviná.

Účel založení je prostý, tak jako u většiny svazků v Moravskoslezském kraji i zde se jedná o hájení zájmů členů na území, zabezpečení trvalého rozvoje a o spolupráci při získávání dotací.

V okrese Nový Jičín je registrováno sedm svazků:

- Mikroregion Frenštátsko,
- Mikroregion Odersko,
- Region Poodří,
- Sdružení obcí Bílovecka,
- Sdružení povodí Sedlnice,
- Svazek obcí Cyklostezka Nový Jičín – Hostašovice,
- Svazek obcí Novojičínska.

Nejnovějším svazkem spadající do okresu, je Svazek obcí Cyklostezka Nový Jičín – Hostašovice. Registrace proběhla v roce 2011, jeho účelem bylo postavení cyklostezky na povodněmi zničené trati mezi Novým Jičínem a Hostašovicemi. Cyklostezka nazývána Koleje prochází celkem pěti obcemi a její celková délka je necelých 10km. Slavnostní otevření proběhlo v roce 2014. Projekt byl spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. V zájmu dalšího svazku, konkrétně Sdružení povodí Sedlnice, je revitalizace toku Sedlnice. Za tímto účelem spolupracuje tento svazek s povodím Odry. Kromě revitalizace bylo sdružení zřízeno za účelem ochrany životního prostředí a rozvoje kulturního a přírodního dědictví v zájmovém území. Svazek obcí Novojičínska řeší problematiku odpadních vod, konkrétně zavedení kanalizace ve vybraných členských obcích. Účelem zbylých čtyř svazků je vzájemná spolupráce v oblasti školství, sociální péče, propagace a rozvoje území.

Dobrovolné svazky obcí v okrese Opava:

- ČOV a kanalizace Hradec nad Moravicí – Branka u Opavy,
- Dobrovolný svazek obcí Opavsko,
- Mikroregion Hvozdnice,
- Mikroregion Matice slezská,
- Sdružení obcí Hlučínska
- Sdružení obcí přírodního parku Moravice pro plynofikaci obcí,
- Svazek obcí mikroregionu Hlučínska,
- Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – západ,
- Svazek obcí pro provoz vodovodu Litultovice,
- Venkovský mikroregion Moravice.

Pod okres Opava spadá druhý největší počet svazků, 9 jich je v současnosti aktivních. Jak už z názvu výše jmenovaných DSO vyplývá, jsou zde některé svazky s rozdílným cílem. Příkladem je ČOV a kanalizace Hradec nad Moravicí – Branka u Opavy. Posláním tohoto svazku je výstavba čističky odpadních vod a kanalizace v zájmovém území. Svazek obcí pro provoz skupinového vodovodu Litultovice zajišťuje pitnou vodu pro obce Litultovice, Hlavnice, Jezdkovice, Stěbořice, Mladecko a Dolní Životice. Sdružení obcí přírodního parku Moravice pro plynofikaci obcí bylo zřízeno za účelem přípravy a výstavby plošné plynofikace území – Melč, Moravice, Radkov. Ostatní svazky naplňují obdobné cíle, jakými jsou rozvoj území, ekonomický a hospodářský růst a spolupráce v zájmových oblastech.

V okrese Moravskoslezského kraje Ostrava – město působí pouze jeden dobrovolný svazek obcí:

- Region Slezská brána.

Region byl založen s cílem ochrany a prosazování společných zájmů. Jedná se o zájmy, které je obtížné nebo pro malé obce neúnosné plnit.

Jednotlivé členské obce se mohou zapojit i do spolupráce ve více dobrovolných svazcích. Na jednom území se může realizovat také více forem spoluprací – např. místní akční skupina a dobrovolný svazek obcí. Nejedná se o žádné výjimečné případy. Většina svazků je zřizovaná za stejným nebo obdobným účelem. Z výše uvedeného je patrné, že 30 svazků v Moravskoslezském kraji vzniká za účelem propagace a rozvoje území, s cílem ekonomického růstu a také za účelem spolupráce v zájmových oblastech. Výjimku tvoří 9 dobrovolných svazků, které mají odlišný účel. I ty odlišné ale mají, jedno společné. Jedná se převážně o otázku odpadového hospodářství a revitalizaci toků v kraji.³⁹

Národní geoparky

Kromě známých a již delší dobu fungujících forem spolupráce existují i ty zatím se jen rozvíjející. Rozvíjející z důvodu své krátké historie. Kromě již známých a fungujících forem spolupráce se najdou i takové, které jsou teprve v počátcích. Příkladem je tzv. národní geopark. Naopak mezi déle fungující mohou patřit např. dobrovolné svazky obcí, místní akční skupiny, euroregiony apod. V regionu Moravskoslezského kraje existují dva geoparky. Pobeskydí je národním geoparkem již od roku 2014. Geopark Jeseníky je zatím kandidátem na udělení titulu národní geopark.⁴⁰

Asociace turistických regionů ČR

Podle Asociace turistických regionů ČR spadá Moravskoslezský kraj do turistického regionu Severní Morava a Slezsko. Dále se tento region dělí na turistické oblasti Beskydy – Valašsko, Ostravsko, Poodří, Opavské Slezsko, Těšínské Slezsko a Jeseníky. Cílem je propagace území a zjednodušení přístupu k informacím turistům.

³⁹ Monitor. Ministerstvo financí ČR [online].

⁴⁰ Národní geoparky [online].

Projekt meziobecní spolupráce

Přesný název zní Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR. Jak již je uvedeno výše, cílem projektu bylo zmapovat vybrané oblasti v letech 2013 až 2015. Příkladem v Moravskoslezském kraji mohou být obce Opava a Orlová, které byly v projektu zapojeny. V rámci zmapování oblasti školství a vytýčení cílů a problémů v této oblasti se město Opava rozhodlo poskytovat podporu environmentální výchovy nejen na opavských školách, ale také okolním školským zařízením. Naopak město Orlová šlo cestou inspirovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů. Proto podpořili modernizaci učeben, pomůcek, exkurze žáků do firem a akce se zaměřením na technické obory. V oblasti odpadového hospodářství se zapojilo město Třinec, které se rozhodlo pro „třídění odpadů přímo od dveří domácností“. Ukázalo se, že pytlový sběr odpadů je efektivní v místech s roztroušenou zástavbou, tedy na okrajích obcí. V současnosti je zapojeno do projektu 23 obcí. Na sídlištích a v centru se separovaný odpad sbírá do plastových nádob. Kromě obcí se do projektu také zapojil dobrovolný svazek obcí Rýmařovska, kde byla na území obcí vybudována drobná sběrná místa odpadů. Důvod byl prostý. Region Rýmařovsko se nacházel na posledních místech v množství vytríděného odpadu v kraji. Proto se představitelé obcí rozhodli pro toto řešení. Kromě města Rýmařova se zapojilo ještě 13 dalších obcí.⁴¹

3.1.4 Spolupráce obcí Slezské brány v rámci kraje

V současnosti působí v dobrovolném svazku devět obcí.⁴² Jako celek patří Region Slezská brána do Euroregionu Beskydy. Ve stejném zájmovém území působí rovněž MAS Slezská brána, která sdružuje stejných devět obcí, kromě nich pak podnikatelské subjekty na území. Samostatně pak vystupuje obec Řepiště v rámci přeshraniční spolupráce partnerských obcí. Obec spolupracuje s obcí Repiste na slovenské straně. Kromě toho je obec Řepiště také členem Svazu měst a obcí ČR. V SMO ČR působí rovněž obce Paskov, Sviadnov, Šenov, Vratimov a Žabeň.

Členství ve více dobrovolných svazcích obcí není vyloučeno. Existuje zde praktická ukázka. Obce Paskov, Sviadnov a Žabeň kromě zmíněného Regionu Slezská brána působí také v DSO Olešná, spadající pod okres Frýdek-Místek.

⁴¹ Jetmar (2015)

⁴² Kaňovice, Paskov, Řepiště, Sedliště, Sviadnov, Šenov, Václavovice, Vratimov, Žabeň.

3.2 Region Slezská brána

Region Slezská brána je dobrovolným svazkem obcí registrován od roku 1999. V současnosti se jedná o jediný DSO, který spadá pod okres Ostrava – město. Členskou základnu tvoří devět obcí, konkrétně Kaňovice, Paskov, Řepiště, Sedliště, Sviadnov, Šenov, Václavovice, Vratimov a Žabeň. Původních osm obcí doplnila zatím jako poslední obec Sviadnov. V Tab. 3.1 jsou uvedeny jednotlivé členské obce s počtem obyvatel, rozlohou a okresem, pod který patří. Z tabulky vyplývá, že většina obcí patří k okresu Frýdek-Místek. Přesto Region Slezská brána patří k Ostravě. Tato skutečnost je daná sídlem svazku, jelikož Šenov spadá pod okres Ostrava – město. Slezská brána se rozprostírá mezi městy Havířov, Ostrava a Frýdek-Místek. Celková katastrální rozloha obcí je 76,87 km². K roku 2015 žilo na území svazku 25 522 obyvatel. Geograficky představuje Region Slezská brána vstupní bránu do euroregionu Beskydy.

Tab. 3.1 Obce Regionu Slezská brána

OBEC	POČET OBYVATEL K 1. 1. 2015	ROZLOHA KM ²	OKRES
Kaňovice	305	2,59	Frýdek-Místek
Paskov	3 949	11,8	Frýdek-Místek
Řepiště	1 811	8,01	Frýdek-Místek
Sedliště	1 521	9,91	Frýdek-Místek
Sviadnov	1 797	4,75	Frýdek-Místek
Šenov	6 267	16,63	Ostrava
Václavovice	1 946	5,68	Ostrava
Vratimov	7 151	14,14	Ostrava
Žabeň	775	3,36	Frýdek-Místek
Celkem	25 522	76,87	–

Zdroj: Malý lexikon obcí 2015, ČSÚ [online]. Vlastní zpracování.

Dle stanov patří mezi hlavní činnosti svazku ochrana životního prostředí, dosažení ekologické stability území a docílení trvalé obyvatelnosti, dále snaha koordinovat významné investiční akce, obecní územní plány a územní plánování, sledovat zájmy a činnosti samosprávy a s tím související snaha ovlivnit výkon státní správy. Při jednání o společných

věcech se třetí stranou je sdružení oprávněno zastupovat členské obce, nutná je také propagace ať už sdružení nebo zájmového území. Sdružení má na starosti také vedení technických, písemných a výkresových agend v rámci společných akcí.

S cíli svazku souvisí i strategický plán pro rozvoj zájmového území v období 2007 – 2015, který byl za podpory Moravskoslezského kraje vypracován v rámci programu Partnerstvím k prosperitě. Strategický plán rozvoje měst a obcí Regionu Slezská brána se řídí globálním cílem – vytvořit z území atraktivní turistickou oblast a přitom využít přírodních podmínek i existence velkých měst. Pro definování silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb byla vytvořena SWOT analýza, která má posloužit jako podklad pro strategický plán (viz Tab. 3.2). Určení slabých stránek a hrozeb má ukázat, které oblasti mohou znemožnit splnění předem daných cílů. Naopak silné stránky a příležitosti by měly určit, kam je vhodné finanční prostředky směřovat, co přinese naplnění cílů.

Tab. 3.2 SWOT analýza Regionu Slezská brána

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Výhodná poloha obcí, příměstská oblast	Chybějící chodníky a cyklostezky
Dopravní propojenost	Nedokončená kanalizace
Kvalita bydlení, dostatek stavebních pozemků	Průmyslová zátěž a s tím související ekologická stránka
Sít' školských zařízení, historické památky	Stagnující zemědělství
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Rozvoj služeb	Dopravní zatížení, stav komunikací
Budování sportovišť	Rychlost výstavby rodinných domů
Čerpání finančních prostředků (dotace)	Zvyšující se kriminalita
Aktualizace územního plánu	Stav ovzduší

Zdroj: Region Slezská brána [online]. Vlastní zpracování.

Orgány svazku

Orgány svazku jsou:

- shromáždění (sněm) starostů,

- předseda sdružení,
- místopředseda sdružení,
- tajemník sdružení,
- revizní skupina.

Nejvyšší orgánem je sněm starostů, který má statut členské schůze. Každý člen má právo hlasovat. Jeho hlas má váhu jedna. Sněm má pravomoc rozhodovat o přijímání a vylučování členů ze svazku, upravovat stanovy, schvalovat akce svazku a rozhodovat o jeho fungování. S tím souvisí sestavování finančního plánu a jeho dodržování. Shromáždění je svoláváno nejméně dvakrát do roka, přičemž u této příležitosti musí být schvalován rozpočet svazku respektive účetní závěrka.

Současným předsedou sdružení je pan Petr Baďura, starosta města Paskova. Jedná se o statutární orgán, který zastupuje svazek navenek. Předseda je volen shromážděním starostů na dobu dvou let. Do kompetencí předsedy spadá kontrola činností místopředsedy a tajemníka svazku, dále je jeho kompetencí zajišťovat vedení účetnictví a archivaci dokumentů, svolávat shromáždění starostů a organizovat jeho průběh. Je povinen každoročně předkládat shromáždění starostů návrh rozpočtu a roční účetní závěrku.

Místopředseda svazku v nepřítomnosti předsedy jeho úkoly. Je rovněž volen shromážděním starostů na dvouleté funkční období. Shromáždění má v kompetenci rozhodovat, zda bude působit jeden místopředseda nebo dva. V Regionu Slezská brána nyní působí dva místopředsedové – Ing. Antonín Ševčík a Rostislav Kožušník.

Tajemníka lze označit jako administrativně – organizačního pracovníka svazku. Jeho funkce je podřízena předsedovi popřípadě v jeho nepřítomnosti místopředsedovi svazku.

Jak už název napovídá, revizní skupina slouží ke kontrole práce předsedy, místopředsedy a tajemníka svazku, sleduje, zda je jejich činnost v souladu se stanovami svazku. Ve výkonu své funkce je přímo podřízena shromáždění starostů, kteří revizní skupinu i volí, a to na dobu dvou let. Tvoří ji tři zástupci členských obcí. Do funkce mohou být titíž zástupci zvoleni až po dalších dvou letech. Ze středu revizní skupiny je volen revizor účtů.⁴³

⁴³ Stanovy Regionu Slezská brána [online].

Srovnání Regionu Slezská brána a MAS Slezská brána

Místní akční skupina Slezská brána vznikla z iniciativy Regionu Slezská brána. Členskou základnu tvoří kromě obcí podnikatelské a nepodnikatelské subjekty. Rozdíly těchto dvou obdobných organizací uvádí Tab. 3.3. Od toho, že v dobrovolných svazcích mohou být pouze obce, se odvíjí skutečnost, že jejich členská základna je poněkud chudší. Oproti tomu v MAS Slezská brána v současnosti působí všechny obce v zájmovém území a jedna organizace zřízená obcí. Veřejnou sféru tak reprezentuje 10 členů. Soukromá sféra tvořená podnikatelskými subjekty a neziskovými organizacemi má zastoupení 15 členů (viz Tab. 3.4).

Tab. 3.3 Srovnání RSB a MAS Slezská brána

	Region Slezská brána	MAS Slezská brána
Založení	Rok 1999	Rok 2012
Právní forma	Dobrovolný svazek obcí – zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů	Zapsaný spolek – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Členská základna	Pouze obce	Obce, podnikatelé, neziskové organizace

Zdroj: MAS Slezská brána [online]. Vlastní zpracování.

Nejvíce členů působících v MAS Slezská brána je z obce Vratimov. Naopak samotná obec Kaňovice zastupuje jediného člena obce. Nepotvrzuje se přímá úměra čím více občanů, tím více členů. Příkladem může být obec Šenov s více než šesti tisíci obyvateli, která je ve Slezské bráně zastoupena dvakrát, což je srovnatelné s obcemi s počtem obyvatel pohybujících se kolem dvou tisíc. Přesné zastoupení členů podle obcí je uvedeno v Tab. 3.4.

Tab. 3.4 Členové místní akční skupiny Slezská brána

OBEČ	Veřejná sféra	Neziskový sektor	Podnikatelé
Kaňovice	1	0	0
Paskov	1	2	1
Řepiště	1	1	0
Sedliště	1	1	0
Sviadnov	1	1	0
Šenov	1	0	1
Václavovice	1	1	1
Vratimov	2	4	1
Žabeň	1	0	1
Celkem	10	10	5

Zdroj: MAS Slezská brána [online]. Vlastní zpracování.

4. ZHODNOCENÍ SPOLUPRÁCE OBCÍ

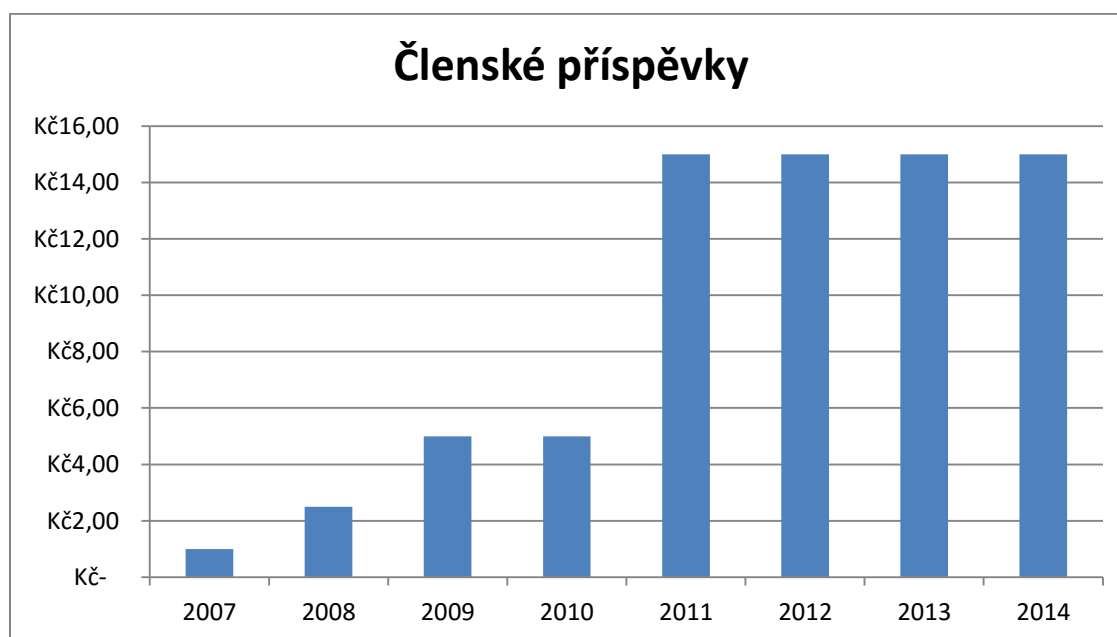
Rozhodnutí, zda spolupracovat či nikoliv, záleží na každé obci zvlášť. Existuje řada možností, jak spojit síly a společně dosáhnout tíženého cíle.

4.1 Hospodaření Regionu Slezská brána

Obce mají povinnost sestavit rozpočet a následně se jím řídit, u dobrovolných svazků obcí je tomu stejně. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů dává svazkům obcí povinnost sestavovat rozpočet na jeden kalendářní rok. Rozpočet obsahuje příjmy a výdaje související s jejich činností.

Každá obec musí za své členství platit, a to v podobě členských příspěvků. Výše těchto příspěvků je daná stanovami svazku. Založení Regionu Slezská brána se datuje rokem 1999, kdy byl členský příspěvek určen ve výši 1 Kč za obyvatele za rok. V Tab. 4.1 je uveden vývoj výše členského příspěvku ve sledovaném období, tedy v letech 2007 – 2014. K prvnímu nepatrnému nárůstu došlo v roce 2008, kdy se příspěvek zvýšil na 2,50 Kč/obyvatel. V roce 2009 a 2010 se členský příspěvek pohyboval na 5 Kč/obyvatel. V současnosti je příspěvek obcí RSB ve výši 15 Kč za obyvatele za rok. K tomuto navýšení došlo v roce 2011. Důvodem růstu členských příspěvků je větší zapojení do realizace jednotlivých projektů.

Tab. 4.1 Výše členských příspěvků

Zdroj: Stanovy Regionu Slezská brána, Zpráva o činnosti svazků obcí [online]. Vlastní zpracování.

Rozpočty Regionu Slezská brána v letech 2007 až 2014

Sestavovat rozpočet svazku na příslušný rok má v pravomoci předseda svazku. U RSB je tomu také tak. Ve sledovaném období připravoval rozpočty Regionu Slezská brána tehdejší předseda pan Rostislav Kožušník ve spolupráci s účetní svazku.

Rok 2007

Celkové příjmy za rok 2007 činily 700 180 Kč. Největší příjmovou položkou je 4222 – investiční přijaté transfery od krajů. Další významnou položku tvoří 4121 – neinvestiční přijaté transfery od obcí. Kromě zmíněných položek v Tab. 4.2 v roce 2007 tvoří příjem ještě položka 2141 – příjmy z úroku (část) pod paragrafem 6171, na kterou připadá částka 540 Kč.

Výdaje byly 62 880 Kč. Veškeré tyto finance byly použity v rámci paragrafu 6171 – místní správa. Největší výdajovou položku tvořila 5229 – ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, a to ve výši 43 000 Kč. V roce 2007 byl vytvořen přebytek rozpočtu (viz Tab. 4.4).

Rok 2008

Ve srovnání s rokem předchozím vzrostly příjmy svazku na 904 560 Kč. V tomto roce se celková částka od obcí skládá z položek 4121 – neinvestiční přijaté transfery a 4221 – investiční přijaté transfery od obcí. Pod paragraf 6399 – ostatní finanční operace patří položka 2141 – příjmy z úroku (část) ve výši 15 240 Kč. I v roce 2008 jsou příjmy od kraje, tentokrát v podobě položky 4122 – neinvestiční přijaté transfery od krajů.

Kromě příjmu vzrostly i výdaje. Celkové výdaje se skládají ze dvou výdajů, a to z kapitálových a z běžných výdajů. V rámci paragrafu 2219 – ostatní záležitosti pozemních komunikací, kde se řadí výdaje spojené s výstavbou a údržbou cyklistických stezek, chodníků apod. vznikly právě kapitálové výdaje. Z Tab. 4.3 je patrné, že kapitálové výdaje jsou větší než běžné výdaje. Do běžných výdajů se řadí náklady spojené s místní správou, komunitními službami a územním rozvojem pod paragrafy 3639 a 6171. V roce 2008 vzrostly příjmy i výdaje svazku, rozpočet byl přebytkový.

Rok 2009

Skutečné příjmy činily 776 190 Kč. Rozdíl mezi předešlým rokem tvoří příjmová položka od obcí, jedná se jen o neinvestiční přijaté transfery od obcí. Druhou příjmovou položku tvoří rovněž neinvestiční přijaté transfery od krajů. Kromě již zmíněných patří k příjmům příjmy z úroků ve výši 3 570 Kč (viz Tab. 4.2).

V roce 2009 se svazek dostal do situace, kdy příjmy nepokryly výdaje, tudíž vznikl schodek v rozpočtu patrný z Tab. 4.4. Oproti roku 2008 byly běžné výdaje větší než kapitálové výdaje. V rámci pozemních komunikací se utratilo přes 470 000 Kč. Ale největší výdajovou položkou byla 3639 – komunitní služby a územní rozvoj, kde bylo utraceno 868 970 Kč.

Rok 2010

Celkové příjmy byly 835 130 Kč. Příjmy tvořily stejné příjmové položky jako v roce 2009 (viz Tab. 4.2). Podobný trend ve výdajích jako v roce 2009 nastal i v roce 2010. Největší finanční prostředky byly rovněž poskytnuty na komunitní služby a územní rozvoj. Díky nízkým kapitálovým výdajům, které jsou zachyceny v Tab. 4.3, dosáhly celkové výdaje 729 950 Kč a rozpočet byl přebytkový.

Rok 2011

Významným rokem z hlediska příjmů byl rok 2011. Celkové skutečné příjmy činily 10 648 150 Kč. Velký nárůst byl způsoben položkou 4223 – investiční přijaté transfery od regionálních rad. Kromě této položky přibyla ještě 4134 – převody z rozpočtových účtů. Z Tab. 4.2 je patrné, že se jedná o druhý nejvyšší příjem za sledované období.

Nejen z hlediska příjmů, ale také z výdajů a z pohledu celého svazku byl rok 2011 významný. Zapojení svazku do projektů přineslo jak vyšší dotace, tak vyšší výdaje spojené s realizací jednotlivých projektů. Obdržené finanční prostředky nedokázaly pokrýt celkové výdaje, proto je rok 2011 ve znamení deficitního rozpočtu. Dluh svazku činil 1 942 490 Kč. Největší výdaj tvořila položka 6121 – budovy, haly a stavby v rámci paragrafu ostatní záležitosti pozemních komunikací. Konkrétně byly finance určeny na výstavbu cyklostezky č. 59 spojující Ostravu s Beskydami a procházející obcemi v zájmovém území Regionu Slezská brána. Celkem kapitálové výdaje činily necelých 11 milionů Kč.

Rok 2012

V roce 2012 byl nejvyšší příjem, který činil 18 245 690 Kč. Příjmové položky zůstaly stejné jako v roce předešlém, rozdíl se vytvořil pouze ve výši jednotlivých dotací. V těchto dvou letech byly realizované projekty náročné na finanční prostředky, od toho se také odvíjí velikost příjmů.

Nejen projekty, ale také finanční vývoj je podobný roku předešlému. Celkové výdaje se vyšplhaly až na sumu 26 491 000 Kč. Svazek se za rok 2012 potýkal se dluhem přes 8 milionu Kč (viz Tab. 4.4). Nejvíce finančních prostředků bylo investováno opět v rámci položky ostatní záležitosti pozemních komunikací. Výdaje související s paragrafem 6121 byly určeny k dokončení projektu, jehož výstavba započala v roce 2011 a právě v roce 2012 došlo k jeho ukončení. Konkrétně se jednalo o dobudování chybějící části cyklostezky č. 59. Z Tab. 4.3 je patrné, že částka běžných výdajů se v tomto roce dá označit za zanedbatelnou.

Rok 2013

Celkové příjmy činily 8 266 600 Kč. Kromě položek uvedených v textu stojí za zmínku ještě položka 2324 – přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, která je v Tab. 4.2 zahrnuta v ostatních příjmech ve výši 108 200 Kč. V tomto roce se svazku podařilo pokrýt výdaje a ještě vytvořit rezervu přes 6 milionů Kč.

Rok 2014

Do roku 2012 rozpočtové příjmy rostly, od tohoto roku mají klesající tendenci, kterou potvrzuje i rok 2014. Skutečné příjmy činily v roce 2014 3 499 930 Kč. Položky příjmů zůstaly obdobné jako v letech předešlých (viz Tab. 4.2).

Největší výdaj byl na volnočasové aktivity a rozvoj cestovního ruchu, jak je uvedeno v Tab. 4.3. I v roce 2014 bylo dosaženo přebytku rozpočtu svazku. Přesně se jedná o částku 571 940 Kč.

Tab. 4.2 Příjmy Regionu Slezská brána v letech 2007 – 2014

Příjmy	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
od obcí	64,64	583,32	359,12	504,67	396,26	450,65	490,49	2 475,30
od krajů	635	306	413,50	329,60	322,66	713,23	816,98	424,47
od regionálních rad	0	0	0	0	9 161,64	15 788,80	6 844,18	509,29
převody z rozpočtů minulých let	0	0	0	0	755,63	1 280,17	0	0
ostatní	0,54	15,24	3,57	0,86	11,96	12,84	114,95	90,87
celkem	700,18	904,56	776,19	835,13	10 648,15	18 245,69	8 266,6	3 499,93

Zdroj: ARIS – Prezentace údajů ÚSC. ÚFIS. Monitor. Ministerstvo financí. [online]. Vlastní zpracování. V tis. Kč.

Tab. 4.3 Výdaje Regionu Slezská brána v letech 2007 – 2014

Výdaje	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Místní správa	68,22	58,96	71,57	94,56	83,84	85,59	102,438	181,576
Komunitní služby, rozvoj	0	117	868,97	534,22	830,09	726,66	810,82	615,733
Pozemní komunikace	0	378,42	473,62	98,01	10 921,08	24 348,64	290,7	980,82
Finanční vypořádání	0	0	222,96	3,16	755,63	1 280,17	0	0
Cestovní ruch	0	0	0	0	0	50,87	647,36	1 149,85
celkem	68,22	554,38	1 637,12	729,95	12 590,64	26 491,93	1 851,32	2 927,99
Běžné výdaje	68,22	175,96	1 163,5	639,95	1 684,95	2 341,52	994,61	948,16
Kapitálové výdaje	0	378,42	473,62	90,0	10 905,69	24 150,41	856,71	1 979,83
celkem	68,22	554,38	1 637,12	729,95	12 590,64	26 491,93	1 851,32	2 927,99

Zdroj: ARIS – Prezentace údajů ÚSC. ÚFIS. Monitor. Ministerstvo financí. [online]. Vlastní zpracování. V tis. Kč.

Tab. 4.4 Saldo příjmů a výdajů Regionu Slezská brána

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
příjmy	700,18	904,56	776,19	835,13	10 648,15	18 245,69	8 266,6	3 499,93
výdaje	68,22	554,38	1 637,12	729,95	12 590,64	26 491,93	1 851,32	2 927,99
saldo	631,96	350,18	-860,93	105,18	-1 942,49	-8 246,24	6 415,28	571,94

Zdroj: ARIS – Prezentace údajů ÚSC. ÚFIS. Monitor. Ministerstvo financí. [online]. Vlastní zpracování. V tis. Kč.

Stabilním a také hlavním příjmem, bez kterého by se fungující svazek neobešel, je položka 4121 – neinvestiční přijaté transfery od obcí, ve kterých jsou zahrnuty členské příspěvky. Ty slouží především k zajištění chodu svazku. Stálými příjmy jsou rovněž příjmy od krajů. Jedná se o položky 4122 – neinvestiční přijaté transfery od krajů a 4222 – investiční přijaté transfery od krajů. Od roku 2011 lze rovněž za pravidelný příjem do rozpočtu svaku označit příjmové položky 4123 – neinvestiční přijaté transfery a 4223 – investiční přijaté transfery od regionálních rad.

I když se nejedná v porovnání s ostatními výdaji o závratné částky, jsou pravidelně se opakujícím výdajem náklady spojené právě s fungováním dobrovolného svazku obcí pod paragrafem 6171 – činnost místní správy. Výdaje na činnost místní správy měly v letech 2007 až 2014 vzrůstající tendenci. Stabilním výdajem od roku 2008 jsou komunitní služby a územní rozvoj jinde nezařazené – paragraf 3639. S rozrůstajícími se aktivitami svazku souvisí i růst výdajů. Opakujícím se výdajem se rovněž stal paragraf 2219 – ostatní záležitosti pozemních komunikací, kde patří i výstavba cyklostezek. Právě největší investiční projekty v rámci pozemních komunikací probíhaly v letech 2011 a 2012, což se také projevuje na rozpočtu. I přes obdržené dotace a celkové příjmy pohybující se v desítkách milionů Kč, je v obou letech rozpočet v deficitu.

Celkové výdaje se skládají z běžných a kapitálových výdajů. Kapitálovými výdaji se rozumí investice do stálých aktiv. Největší kapitálové výdaje byly právě v období 2011 a 2012, kdy byl realizován projekt výstavby cyklostezky v zájmovém území RSB. Region se ve sledovaném období potýkal třikrát s deficitem v rozpočtu svazku. Prvním dluhovým rokem byl rok 2009, kdy dluh činil 860,93 tisíc Kč. A následně již zmiňované období velkých investic – 2011 a 2012 (viz Tab. 4.4). Poté se podařilo rozpočty svazku stabilizovat. Nástrojem stabilizace rozpočtů bylo zvýšení členského příspěvku a pak také dotace od regionálních rad. Celkově se svazku podařilo v letech 2010 až 2014 zrealizovat projekty za

více než 45 milionů Kč. Výsledek hospodaření činí – 2 975,12 tisíc Kč za sledované období 2007 – 2014.

Průměrné celkové výdaje svazku ve sledovaném období činily 5 856 tisíc Kč ročně. Tab. 4.5 uvádí podíl průměrných celkových výdajů k celkovým výdajům obcí v DSO v roce 2014. V posledním sledovaném roce žilo na území Regionu celkem 25 175 obyvatel. Průměrné výdaje na jednoho obyvatele svazku tedy byly 233 Kč. Celkové výdaje svazku v roce 2014 byly 2 927 tisíc Kč. Podíl výdajů svazku za rok 2014 a celkových výdajů jednotlivých obcí je 0,54 %. Podíl průměrných celkových výdajů Regionu k celkovým výdajům obcí v roce 2014 činí 1,1 % (viz Tab. 4.5).

Tab. 4.5 Podíl průměrných celkových výdajů k celkovým výdajům obcí

Obec	Výdaje v roce 2014
Kaňovice	1 664 003 Kč
Paskov	50 722 008 Kč
Řepiště	23 748 168 Kč
Sedliště	15 764 317 Kč
Sviadnov	27 191 766 Kč
Šenov	201 622 854 Kč
Václavovice	33 586 405 Kč
Vratimov	172 015 756 Kč
Žabeň	18 159 744 Kč
Výdaje obce svazku celkem	544 475 021 Kč
Výdaje DSO 2014	2 927 990 Kč
Výdaje DSO 2007 – 2014	5 856 440Kč

Zdroj: Monitor. Ministerstvo financí ČR. [online]. Vlastní zpracování.

4.2 Činnost svazku

Svazek obcí se řídí dokumentem pro strategické plánování v období let 2007 až 2015. Svým obsahem respektuje priority stanovené Evropskou unií a zároveň je výchozím dokumentem pro získání dotace na jednotlivé projekty. V plánu je vytýčeno devět společných zájmů, kterým se chce věnovat.

Projekty:

- zřízení webových stránek,
- vybudování společného geoinformačního systému,
- pořízení projektového manažera,
- dobudování páteřní cyklotrasy Ostrava – Beskydy,
- budování regionálních cyklotras a chodníků,
- energeticky úsporná opatření v obecních budovách,
- zřízení systému likvidace zelených odpadů,
- péče o historické památky v regionu,
- zlepšení péče o seniory.

Některé projekty byly hned na začátku v rámci svazku zrušeny a aktivity s tím spojené jsou řešeny individuálně jednotlivými obcemi. Důvodem byla změna dotačních programů a také rozhodnutí jednotlivých obcí ustoupit ze svého cíle. Jedná se projekt zlepšení péče o seniory, kde bylo navrhováno zřízení domova důchodců ve Vratimově a domovinky v Řepištích, dohromady za zhruba 70 mil. Kč. Protože obě obce od projektu odstoupily, řeší tento vytýčený úkol každá obec jednotlivě. Obdobně dopadl projekt na zřízení systému likvidace zelených odpadů s náklady ve výši 5 milionu Kč. Také tento projekt řeší členské obce samy. Vybudování společného geoinformačního systému nebylo realizováno z důvodu nedostatku finančních prostředků.

Jedním z finančně méně náročných projektů bylo zřízení webových stránek, které byly spuštěny v roce 2008. Předpokládané náklady byly 200 tisíc Kč. Informace o Regionu Slezská brána lze nalézt na www.slezskabrana.cz.

Zatím největším projektem v historii svazku je cyklostezka Ostrava – Beskydy. Cílem projektu je dobudování páteřní cyklostezky č. 59 v zájmovém území Regionu Slezská brána mezi Vratimovem a Sviadnovem. V roce 2007 dostal Region od Moravskoslezského kraje dotaci na projektovou přípravu. Do projektu jsou zapojeny obce Sviadnov, Žabeň, Paskov, Řepiště a Vratimov. Důležitým partnerem je také státní podnik Povodí Odry, neboť právě on před realizaci výstavby cyklostezky navýšil protipovodňovou hráz v katastrech obcí Sviadnov, Žabeň a Paskov, aby projekt mohl být realizován. Předběžné celkové náklady byly vyčísleny na 36,8 milionu Kč. Počítalo se, že 34 milionů Kč bude hrazeno z dotace EU. Zbylé necelé 3 miliony Kč by byly uhrazeny vlastními zdroji Regionu. Samotná realizace projektu probíhala v letech 2011 – 2012. Výstavbě cyklostezky předcházely přípravy, v roce 2010 bylo

vydáno stavební povolení a úspěšná žádost o dotaci na výstavbu z EU ROP Moravskoslezsko. Skutečnost se od původního plánu moc neliší. Celkové náklady činily 36,388 milionu Kč, dotace z ROP Moravskoslezsko 32,304 milionu Kč a 4,084 milionu Kč uhradil žadatel, tudíž RSB. S dobudováním cyklostezky č. 59 souvisí zvýšení atraktivity území. Region Slezská brána vydal cykloturistickou mapu jako podporu regionálního rozvoje.

Kromě vybudování cyklostezky bylo dalším prioritním cílem vytvoření funkce projektového manažera. Tento cíl se podařilo naplnit v roce 2008, kdy byl manažerem zvolen Ing. Miroslav Lysek. Svazek využil možnosti získat finanční prostředky z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Odhadovaná náročnost projektu byla 3,6 milionu Kč po dobu šesti let. Hlavním důvodem zřízení funkce projektového manažera byla snaha zvýšit množství regionálních aktivit. Projektový manažer má rovněž na starosti přípravu podkladů pro žádosti o dotace.

V roce 2013 svazek požádal o dotaci na projekt Infrastruktura školských zařízení v Regionu Slezská brána I. Celková výše dotace z Moravskoslezského kraje činila 500 tisíc Kč, investiční náklady činily necelé 2 miliony Kč. Zbylou částku dofinancovaly obce. Konkrétně se jednalo o dva investiční projekty v obcích Vratimov a Řepiště. Ve Vratimově bylo v roce 2014 rekonstruováno víceúčelové hřiště s umělým povrchem u Domu dětí a mládeže, obec Řepiště využila finanční prostředky na vybudování 15 parkovacích míst u mateřské školy v obci. Finančně náročnější byla rekonstrukce víceúčelového hřiště, kde náklady činily 1,15 milionu Kč, z toho 250 tisíc bylo uhrazeno z dotace Moravskoslezského kraje, kterou si obce rozdělily na polovinu. Výdaje spojené s budováním parkovacích míst byly 663 tisíc Kč.^{44,45}

⁴⁴ Zpráva o činnosti svazků obcí Region Slezská brána 2006-2010 [online].

⁴⁵ Zpráva o činnosti svazků obcí Region Slezská brána 2010-2014 [online].

5. ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje spolupráci obcí, fenoménu dnešní doby. Pojednává o formách partnerství, které je možné uzavírat v rámci platných právních předpisů České republiky.

Cílem práce bylo vymezit formy spolupráce obcí a zhodnotit přínos pro členské obce dobrovolného svazku obcí Regionu Slezská brána. V rámci teoretické části jsou zmapovány možné formy spolupráce v České republice. Ukázalo se, že formy spolupráce je možné rozdělit z několika hledisek. V práci jsou partnerství uvedena v mezinárodním, národním a regionálním kontextu. Na mezinárodní úrovni je možné spolupracovat v rámci euroregionu, přeshraničních impulzních center, evropského seskupení pro územní spolupráci a partnerských obcí. První zmínky o přeshraniční spolupráci jsou již z padesátých a šedesátých minulého století. Do přeshraniční spolupráce se ve větší míře zapojují pohraniční oblasti. Obce se kromě již zmíněné zahraniční spolupráce mohou zapojit do spolupráce v rámci republiky.

Existuje několik sdružení, která napomáhají dosáhnout vytčeného cíle. Mezi ně patří Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Národní síť zdravých měst ČR a Spolek pro obnovu venkova. Nejvíce atraktivní se zdá být spolupráce v rámci regionu. Od toho se také odvíjí další zaměření bakalářské práce. Na regionální úrovni se vyskytují dobrovolné svazky obcí, místní akční skupiny, asociace turistických regionů ČR a národní geoparky. Díky dotacím z Evropského sociálního fondu vznikl pod záštitou Svazu měst a obcí ČR projekt meziobecní spolupráce, známý také jako Obce sobě. Nejpočetnější formou spolupráce jsou dobrovolné svazky obcí, proto je větší pozornost věnována právě jim jako spolupráci vycházející ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Na základě dostupných informací zveřejňovaných Ministerstvem financí ČR ve sledovaném období dochází k poklesu celkového počtu partnerství uzavřených formou dobrovolných svazků obcí. Nejaktivnější ve spolupráci DSO je kraj Jihomoravský, naopak nejméně svazků existuje v Karlovarském kraji. V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2014 evidováno 39 dobrovolných svazků obcí. Nejlépe je na tom oblast okresu Frýdek-Místek. Oproti tomu v okrese Ostrava – město existuje jeden jediný svazek obcí Region Slezská brána.

Na teoretickou část navazuje kapitola analyzující spolupráci v regionu, respektive v Moravskoslezském kraji. Právě poloha regionu umožňuje spolupráci v rámci evropského seskupení pro územní spolupráci pod názvem Tritia. Spolupráce formou euroregionu je v kraji

zastoupena čtyřikrát – Euroregion Praděd, Euroregion Těšínské Slezsko, Region Beskydy a Euroregion Silesia. Kromě spolupráce v rámci celku je také možné navazovat prostřednictvím partnerských obcí kontakty mezi jednotlivými obcemi. Jednotlivé obce mohou také spolupracovat v rámci celé republiky. Existují sdružení a svazy, které spojují síly k uspokojení cílů. I tyto formy spolupráce jsou evidovány v Moravskoslezském kraji. Největší aktivitu však vyvíjejí obce v rámci regionu. Kromě již zmíněné spolupráce formou DSO. V kraji je v současnosti ještě 12, respektive 13 místních akčních skupin. Uvedeny jsou obě čísla vzhledem k tomu, že se dostupné informace liší. Chloubou regionu je národní geopark Pobeskydí, stal se jím v roce 2014. Čekatelem na udělení titulu národní geopark jsou Jeseníky. Ukázalo se, že samotné obce mají zájem o vzájemnou spolupráci. I ony se zapojily do projektu meziobecní spolupráce dotované z fondu Evropské unie.

Zhodnocení přínosů, které obcím přináší členství ve svazcích, je v bakalářské práci zpracováno na dobrovolném svazku obcí Regionu Slezská brána. Jedná se o jediný svazek patřící pod okres Ostrava – město. Ve stejném zájmovém území rovněž působí i místní akční skupina s obdobným názvem Region Slezská brána. Založení MAS ve stejném území mělo za cíl zapojit do rozvoje regionu i neziskový sektor a podnikatele. Právě tyto dvě formy posloužily ke srovnání spoluprací obcí. Z ekonomického hlediska je hospodaření svazku zachyceno pomocí rozpočtů v období 2007 až 2014. Pro zhodnocení přínosů posloužily jednotlivé projekty, které se Regionu Slezská brána podařilo v tomto období uskutečnit. Pro určení prioritních oblastí zájmů byla použita SWOT analýzy, které pomohla zmapovat, co by si obce přály. Ve sledovaném období se rozpočty svazku potýkaly třikrát s deficitem v letech 2009, 2011 a 2014. Důvodem byly finančně náročné investiční projekty. Mezi nejnáročnější investiční projekty patřilo dobudování páteřní cyklostezky č. 59 spojující Ostravu a Beskydy a procházející členskými obcemi Regionu. Nicméně hospodaření svazku se podařilo stabilizovat a nyní již hospodaří s přebytkovým rozpočtem. K vyrovnaní rozpočtu došlo jednak zvýšením členského příspěvků v roce 2011 a pak také díky dotacím od kraje a regionálních rad.

Jak vyplývá z bakalářské práce, hlavním důvodem spolupráce je vzájemná pomoc umožňující obcím dosáhnout cíle, kterého by vzhledem k finanční náročnosti samy dosáhly jen stěží. Jedním takovým cílem bylo i dobudování páteřní cyklostezky č. 59, což je dosud největší projekt v historii Regionu Slezská brána.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 80-251-20-9.

JETMAR, Marek a kol. *Meziobecní spolupráce. Inspirativní cesta, jak zlepšit služby veřejnosti*. Praha, 2015. 184 s. ISBN 978-80-906042-2-3.

KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 232 s. ISBN 978-80-87284-44-5.

PAROUBEK, Jiří. *Rozpočtová skladba v roce 2015: výklad a koncepce rozpočtové skladby: 151 praktických příkladů*. 5. vyd. Olomouc: Anag, 2015. 294 s. ISBN 978-80-7263-928-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Legislativní zdroje:

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737 - 1764. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

Elektronické zdroje:

ARIS — PEREZENTACE ÚDAJŮ ÚSC. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ARISweb - prezentace údajů o DSO*. [online]. 2007—2009 [cit. 2016-09-04]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=69609969>

ARIS — Registr RARIS. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Souhrnné sestavy z registrů*. [online]. 2007—2014 [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/raris/vyberSestavy.pl>

BUSINESSINFO.CZ. OFICIÁLNÍ PORTÁL PRO PODNIKÁNÍ A EXPORT. *Charakteristika Moravskoslezského kraje*. [online]. 2011 [cit. 2016-31-03]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-moravskoslezskeho-kraje-2171.html>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Malý lexikon obcí České republiky 2015*. [online]. 2015 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015>

ČESKÁ TELEVIZE. *V česko-slovensko-polském trojzemí vzniká superregion Tritia*. [online]. 2011 [cit. 2016-27-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1238127-v-cesko-slovensko-polskem-trojzemi-vznika-superregion-tritia>

DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Formy spolupráce obcí*. [online]. 2008 [cit. 2015-31-11]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681>

EUROREGION PRADĚD. *Vznik Euroregionu Praděd*. [online]. 2004 [cit. 2016-25-02]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=uvodem>

EUROREGION PRADĚD. Členové euroregionu. [online]. 2016 [cit. 2016-25-02]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=clenske-obce-euroregionu-praded%20>

EUROREGION SILESIA. *Euroregion Silesia — CZ*. [online]. 2004 [cit. 2016-25-02]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=euroregion-silesia-cz-ceska-cast-euroregionu-silesia

EUROREGION TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO. *Euroregion Těšínské Slezsko*. [online]. 2007 [cit. 2016-26-02]. Dostupné z: <http://www.euregio-teschinensis.eu/euroregion-tesinske-slezsko/>

MAS BOHUMÍNSKO. *Co je MAS Bohumínsko*. [online]. 2014 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.mas-bohuminsko.cz/>

MAS FRÝDLANTSKO — BESKYDY. Členové. [online]. [cit. 2016-27-02]. Dostupné z: <http://www.masfrydlantskobeskydy.cz/clenove/>

MAS HLUČÍNSKO. *MAS Hlučínsko*. [online]. 2008 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.mashlucinsko.cz/mas-hlucinsko/co-je-to-mas-hlucinsko/>

MAS HRUBÝ JESENÍK. Členové. [online]. 2015 [cit. 2016-27-02]. Dostupné z: <http://mashj.cz/o-nas/clenove/>

MAS JABLUNKOVSKO. *Informace o sdružení MAS Jablunkovsko*. [online]. 2015 [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.masjablunkovsko.cz/informace/>

MAS KRNOVSKO. *Základní údaje o MAS*. [online]. [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.maskrnovsko.cz/index.php/mas/zakladni-udaje-o-mas>

MAS LAŠSKO. *O nás*. [online]. [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.maslassko.cz/onas.php>

MAS OPAVSKO. *Místní akční skupina Opavsko*. [online]. 2016 [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.masopavsko.cz/mas-opavsko/mistni-akcni-skupina-opavsko/zrizovaci-listiny-a-jednaci-rady/>

MAS POBESKYDÍ. *Členové*. [online]. 2006 [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.pobeskydi.cz/mas-pobeskydi/clenove/>

MAS POODŘÍ. *MAS Regionu Poodří*. [online]. 2014 [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.mas.regionpoodri.cz/>

MAS RÝMAŘOVSKO. *MAS Rýmařovsko*. [online]. 2016 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://mas.rymarovsko.cz/mas-rymarovsko>

MAS SLEZSKÁ BRÁNA. *O MAS*. [online]. [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.masslezskabrana.cz/mas/o-mas/>

MAS SLEZSKÁ BRÁNA. *Místní akční skupina v regionu Slezská brána*. [online]. 2014 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.masslezskabrana.cz/publicdoc/mas-v-regionu-slezska-brana.pdf>

MONITOR. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Region Slezská brána*. [online]. 2010—2014 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2010/obce/detail/69609969>

NÁRODNÍ GEOPARKY. *Geoparky na území ČR*. [online]. [cit. 2016-18-03]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/narodnigeoparky>

NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN ČR. *Databáze*. [online]. 2014 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://databaze.nsmascr.cz/>

PARTNERSKÁ MĚSTA. *Co je partnerství měst neboli town-twinning?* [online]. 2007 [cit. 2016-28-02]. Dostupné z: <http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/co-je-twinning/co-je-partnerstvi-mest-neboli-town-twinning.aspx>

REGION BESKYDY. *Vznik*. [online]. 2012 [cit. 2016-25-02]. Dostupné z: <http://www.regionbeskydy.cz/region-beskydy-cz/vznik-sdrueni>

REGION BESKYDY. *Obce a sdružení obcí*. [online]. 2012 [cit. 2016-25-02]. Dostupné z: <http://www.regionbeskydy.cz/region-beskydy-cz/obce-a-sdrueni-obci>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM. *Euroregiony*. [online]. 2012 [cit. 2016-18-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/euroregiony/>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM. *Místní akční skupiny*. [online]. 2012 [cit. 2016-27-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/mistni-akcni-skupiny/>

REGION SLEZSKÁ BRÁNA. *Stanovy Regionu Slezská brána*. [online]. 2009 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: <http://www.slezskabrana.cz/view.php?cisloclanku=2014120002>

REGION SLEZSKÁ BRÁNA. *Strategický plán*. [online]. 2009 [cit. 2016-09-04]. Dostupné z: <http://www.slezskabrana.cz/search.php?rstext=all-phpRS-all&rstema=21>

REGION SLEZSKÁ BRÁNA. *Zpráva o činnosti svazku obcí Region Slezská brána 2006 – 2010*. [online]. 2010 [cit. 2016-15-04]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/5883834-Zpravodaj-zprava-o-cinnosti-svazku-obci-region-slezska-brana-2006-2010-vazeni-spoluobcane.html>

REGION SLEZSKÁ BRÁNA. *Zpráva o činnosti svazku obcí Region Slezská brána 2010 – 2014*. [online]. 2014 [cit. 2016-15-04]. Dostupné z: http://www.zaben.cz/e_download.php?file=data/messages/obsah260_8.pdf&original=zpr%C3%A1va+o+%C4%8Dinnosti+RSB+2010-2014.pdf

SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV. *Cile SMS ČR*. [online]. [cit. 2016-13-02]. Dostupné z: <http://www.smscr.cz/cz/o-sms-cr/cile-sms-cr>

SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV. *Vesnice roku*. [online]. [cit. 2016-13-02]. Dostupné z: <http://www.smscr.cz/cz/sluzby/17-vesnice-roku>

ÚFIS — PREZENTACE ÚDAJŮ ÚSC. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Prezentace údajů DSO*. [online]. 2010—2012 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=69609969>

SEZNAM ZKRATEK

ATUR ČR – Asociace turistických regionů ČR

CZECH TOURISM – Česká centrála cestovního ruchu

DSO – Dobrovolný svazek obcí

ESUS – Evropské seskupení pro územní spolupráci

EU – Evropská unie

EUROREGIO – Euroregionální sdružení

MAS – Místní akční skupina

MOS – Projekt meziobecní spolupráce

NSZM – Národní síť zdravých měst

ORP – Obec s rozšířenou působností

PIC – Přeshraniční impulzní centra

POÚ – Obec s pověřeným obecním úřadem

ROP – Regionální operační program

RSB – Region Slezská brána

SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR

SMS ČR – Sdružení místních samospráv ČR

SPOV – Spolek pro obnovu venkova

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB - TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

Natalie Konečná
.....

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Mapa Regionu Slezská brána

Příloha č. 2 Prioritní cíle strategického plánu Regionu Slezská brána v letech 2007 – 2015

Příloha č. 1 Mapa Regionu Slezská brána

Zdroj: Mapa územní působnosti. MAS Slezská brána [online].

Příloha č. 2 Prioritní cíle strategického plánu Regionu Slezská brána v letech 2007 – 2015

	Řepiště	Sedlště	Paskov	Vratimov	Šenov	Kaňovice	Václavovice	Žabeň	Výsledek	Pořadí
1)Projektový manažer	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	8	1.
2)Vytvoření webové stránky	2.	2.	3.	2.	2.	2.	2.	2.	17	2.
3)Likvidace zelených odpadů	9.	8.	9.	7.	6.	5.	5.	7.	56	7.
4)Tvorba GIS včetně pasportu cest	3.	3.	4.	9.	3.	3.	7.	3.	35	4.
5)Výstavba cyklotras, chodníků	8.	4.	5.	5.	5.	6.	4.	5.	45	5.
6)Dobudování cyklostezky OV-Beskydy	5.	9.	7.	6.	9.	9.	9.	4.	58	8.-9.
7)Rozvoj zařízení soc. sl. pro seniory	7.	6.	6.	3.	8.	8.	8.	6.	52	6.
8)Projekty na úsporu energie	4.	5.	2.	4.	4.	4.	3.	5.	31	3.
9)Údržba historických památek	6.	7.	8.	8.	7.	7.	6.	9.	58	8.-9.

Zdroj: Strategický plán rozvoje měst a obcí Regionu Slezská brána na léta 2007 – 2015. Region Slezská brána [online]. Vlastní úprava.